

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.303.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Varstvo narodnih manjšin.

Kdor je slab ter trpi krivico, se je sam ne more obraniti, marveč išče pomoči v zvezi z drugimi, enako krivico trpečimi. Moč organizacije prinaša pomoč in obrambo posameznikom. Ne velja to samo za poedince, temveč tudi za skupine ljudi, ki trpijo krivico. Takšne skupine ljudi so narodne manjšine, ki živijo raztresene po raznih državah. Vsaka prepuščena sama sebi, bi ne imela dovolj moči, da uveljavi svoje pravične zahteve napram državi, ki v njej prebiva. Zato so te narodne manjšine ustvarile med seboj mednarodno organizacijo, ki natanko proučuje stanje posameznih manjšin ter dviga pred svetovno javnostjo svoj glas za zaščito vseh narodnih manjšin. Takšna mednarodna organizacija, ki ji načeluje tržaški Slovenec dr. Vilfan, je imela zadnje dni preteklega meseca svoje letno glavno zborovanje na Dunaju.

Žalostna slika.

Poročila, ki so jih na tem zborovanju podali zastopniki posameznih narodnih manjšin, nudijo sliko o pravici, ki dandanes vlada na svetu. Ta slika je huda obsodba človeške družbe, ki se tako ponša s svojo kulturo in omiko in s svojim napredkom, pa se v vprašanju pravice in njenega vršenja ne dviga dosti nad višino ali boljše rečeno nad nižino, v kateri se nahaja kak črnski poglavar v Afriki. Po nekaterih kulturnih državah pada celo pod to nižino. So države, ki nečloveško pritiskajo svoje narodne manjšine, hoteč jim vzeti jezik, kateri se je po teh krajih govoril več kot tisoč let. Pregnali so ta jezik iz vseh šol, preganjajo ga iz cerkva ter pričakujejo, da ga bodo kmalu pregnali celo iz zasebnih hiš, od domačih ognjišč, kjer se še uporablja v družinskih razgovorih, v molitvah in pesmih.

Italija ne drži svoje besede.

Dogodi se celo, tako se je poudarjalo na dunajskem zborovanju narodnih manjšin, da sedi takšna država v svetu Zveze narodov, ki je poklican, da moralno ocenjuje in sodi o narodno-manjšinski politiki drugih držav. Država, ki ni pustila lastni narodni manjšini niti ene vaše šole, država, ki je pripadnike narodnih manjšin pregnala v prognanstvo radi tega, ker so širili abecednike, ki so bili napisani v materinem jeziku, država, ki preganja materin jezik v družini, v božjem hramu in pri napisih

na grobnih spomenikih, takšna država naj bi bila poklicana, da sodi o narodno-manjšinskem šolstvu v drugih državah! Ta ugotovitev velja pred vsem za Italijo, ki zatira na smrt slovensko-hrvatsko in tudi nemško narodno manjšino na svojem državnem ozemlju. Da evropsko človeštvo to trpi, da Zveza narodov proti temu ničesar ne ukrene, to je najboljši dokaz za to, kako malo pravičnosti je na svetu in kako slabo je zaščiteno dostojanstvo človeka in celega naroda.

Avstrija ne izpolnjuje svoje pravne obveze.

Italija ni na mirovni konferenci prevzela nobene pravne obveznosti za zaščito svojih narodnih manjšin. Hoteli so tudi njej to obveznost naložiti, pa je po svojih zastopnikih izjavila in po državnih predstavnikih večkrat potrdila, da bo strogo zavarovala narodne manjšine, ki so v njeni državni zvezi, ter jim dala vse pravice, toda te svoje slovesne obljube ni držala. Avstrija pa je v mirovni pogodbi, ki jo je podpisala, prevzela nase pravno obvezo, da bode svoje narodne manjšine zaščitila, toda te svoje dolžnosti ne izpolnjuje. Koroški Slovenci še vedno čakajo na zaščito, ki bi jim jo avstrijska republika morala dati. Čakajo na slovenske osnovne šole — nimajo še nobene. Čakajo na pravico slovenskega jezika, da dobi svoje mesto na sodnji in v drugih uradih — dozda so čakali zaman. Čakajo na to, da se jim da možnost lastnega kulturnega življenja in prosvetnega napredka: mesto tega se jim vsiljuje nemški jezik in našemu slovenstvu tuja kultura. Obveznosti, ki jih je v mirovni pogodbi prevzela Avstrija napram Slovencem, so samo na papirju; mesto da bi slovensko manjšino zaščitila, pa jo drzno in kruto

ponemčuje. Avstrijskim Nemcem ni prav nič po godu, ako se kdo bolj pobriga za stanje Slovencev v Avstriji. Tako zanimanje, ki je mednarodno-pravno dovoljeno in ki ga oni v obilni meri kažejo z ozirom na Nemce v Jugoslaviji, takoj ožigosajo kot jugoslovansko vo-hunstvo. Da, celo lastnim državljanom slovenske narodnosti to zamerjajo. Koroški deželni poslanec in voditelj Slovencev župnik Starc se je malo pobrigal za razmere med avstrijsko slovensko manjšino v Radgoni in sosednih krajih. Z lastnim osebnim opazovanjem je ugotovil, da Slovenci v teh krajih nimajo ne slovenskih šol ne slovenskih pridig po cerkvah, da jim torej ne državna ne cerkvena oblast ne da pravic, ki jim pripadajo. To je avstrijske nemške nestrpnosti ozlovoljilo in razkačilo.

Enake pravice manjšin — enake dolžnosti držav.

Varstvo narodnih manjšin je velevažno vprašanje mednarodne politike. Oč rešitve tega vprašanja je v veliki meri odvisen obstoj in ohranitev miru v Evropi in na svetu. Zato bi Zveza narodov morala rešitev te važne zadeve vzeti energično v svoje roke. Druge mednarodne inštanice, ki bi v tej stvari bila pristojna, sedaj še ni. Da se to vprašanje pravilno in zadovoljivo reši, mora predvsem prenehati neupravičena delitev narodnih manjšin na zaščitene in nezaščitene. Zakaj so zaščiteni Italijani v naši državi, niso pa zaščiteni Slovenci in Hrvati v Italiji? Ako ni zoper suverenost (vrhovno neodvisnost) manjših držav — Čehoslovaške, Jugoslavije itd. —, da se jim je naložila pravna obveza varstva narodnih manjšin, kako bi to moglo biti zoper suverenost Italije?! Torej pravna zaščita vseh narodnih manjšin — pravna obveznost vseh držav, ki imajo narodne manjšine. Zveza narodov bi morala nadalje strogo kontrolirati, ali in kako posamezne države izvršujejo svojo pravno obveznost narodno-manjšinskega varstva. Država, ki vrši nad manjšino kot tujim rodom nasilje, je po mnenju Macdonalda, angleškega ministrskega predsednika, nesposobna ter se onemogočuje za vladanje in upravljanje tujega rodu. Vladanje in upravljanje zemlje, ki je s tem rodom naseljena, naj bi se dala istorodni državi.

Demokratski kandidat za bodočega predsednika Zedinjenih držav Franklin Roosevelt.

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno 32 Din,
polletno 16 Din,
četrtletno 9 Din.

IZ RAZNIH DRŽAV

V NAŠI DRŽAVI.

Naša država in lausanska konferenca. Spodaj omenjamo, kako se tri velepile na vojnoodškodninski konferenci v Lausanni ne zmenijo za manjše države. Ako bodo ta posvetovanja zaključena brez pristanka malih držav in tudi naše, bo zgubila Jugoslavija v teku enoletne Hoovrove odložitve plačil (moratorija) 800 milijonov. Ta svota je le delno nadomeščena s posojili, ki jih je dala naši državi Francija. Če bi sedaj morala Jugoslavija brez nadaljnega sprejeti sporazum, ki bi ga narekemale velesile, bi se morala, ne da bi jo bili sploh vprašali za njeno mnenje, odreči ogromni svoti 40 milijard samo na vojni odškodnini, dočim bi za primer, da bi prišlo z Ameriko do sporazuma glede črtanja medzaveznih dolgov, dobila kot odškodnino v najboljšem primeru samo 15 milijard. Jugoslavija bi pri taki rešitvi vojnoodškodninskega vprašanja morala izgubiti nad 30 milijard.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Z vojnoodškodninske konference v Lausanni. Več nego 14 dni se že pogajajo v Lausanni zastopniki petih velesil, kako in kaj bi še naj plačala Nemčija na vojni odškodnini. Pogajanja se vršijo v glavnem le med angleškim, francoskim ter nemškim ministrskim predsednikom. Povabljene so bile na to konferenco tudi manjše države: Jugoslavija, Poljska, Čehoslovaška, Romunija, Grčija in Portugalska. Zastopnike malih držav sploh ne obveščajo o stanju pogajanj in je izjavil angleški predsednik vlade Macdonald, da bo predloženo manjšim državam še le ob zaključku pogajanj besedilo sporazuma v podpis. Ta način reševanja vojnoodškodninskega vprašanja je vzbudil veliko nevoljo.

Glavne točke sporazuma glede vojnih odškodnin so te le: Ukinejo se za bodočnost vsa plačila vojne odškodnine za Nemčijo. Nemčiji se prizna triletna odložitev plačil (moratorij) do 1. julija 1935. Nemčija bo še plačala 3 milijarde mark, ki se bodo dale na trg v obveznicah (obligacijah) od 1. julija 1935 dalje. Tečaj obveznic bo znašal 90%. Obresti bodo 5%, amortizacija 1%, boni bodo tekli 37 let. Tako zgleda finančni sporazum v Lausanni, o političnem zbližanju ni v tej pogodbi govora in do ločbe verzaillske mirovne pogodbe še ostanejo nadalje nedotaknjene. Glavna zasluga na uspehu lausanske konference gre angleškemu ministrskemu predsedniku Macdonaldu.

Podpisana je bila lausanska pogodba dne 9. julija v slavnostni dvorani hotela Beaurivage v Lausanni. Podpisali so jo zastopniki: Angleške, Belgije, Francije, Poljske in Nemčije. Zastopniki drugih povabljenih držav, in med temi tudi Jugoslavije, so si pridržali podpis za pozneje.

Kaj vse si upajo dovoliti nemški fašisti! Dne 8. julija so razbili hitlerjevci pruski deželni zbor in to radi tega, ker so hoteli uzakoniti nekaznivost narod-

SLABOST, UTRUJENOST

izčrpanost, prevelika občutljivost so pogosto samo posledice pomanjkljive cirkulacije krvi. Tu se zmiraj dobro obnese masaža s Fellerjevim Elsafluidom, preizkušenim domačim sredstvom in kozmetikom. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din franko pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

nih socialistov za vse politične zločine in prestopke. Za ta brezmejno drzni predlog je glasovalo 244 poslancev, proti pa 157. Ker ni bila dosežena dvetretjinska večina, je predlog propadel in hitlerjevci so sklenili, da bodo onemogočili v pruskem deželnem zboru vsakršno zborovanje do novih državno-zbornih volitev.

Angleški parlament je odgođen do 27. oktobra.

Angleži proti Ircem. Že precej časa vlada med Irsko ter Anglijo spor, ker je irski parlament odrekel angleškemu kralju prisego zvestobe. Vsi poskusi, da se spravi spor mirnim potom z dnevnega reda, so se izjalovili in radi tega je izvršila Anglija te dni napram Irski že dolgo zagroženi bojkot. Angleži so uvedli posebne carine na uvoz blaga iz Irske.

Turčija bo slovesno sprejeta v Zvezo narodov dne 18. julija.

Amerika in Rusija. Amerika bo vzpostavila diplomatske zveze z Rusijo in to radi stalnega prodiranja Japoncev v Mandžurijo.

Izjalovljen poskus z uvedbo diktature v južnoameriški državi Čile. Južnoameriška država Čile je bila v zadnjem času pravo torišče državnih prevratov vojaškega značaja. Nekaj tednov se že drži vlada pod predsedstvom Daville. V noči dne 5. julija so bili v glavnem mestu čilske države Santiagu hudi ulični boji med levičarskimi radikali in vladnimi četami, v katerih je bilo ubitih 37 oseb. Častniki vojske in mornarice so skušali strmoglaviti vlado Daville ter osnovati vojaško diktaturo kot odgovor na odredbo vlade, ki izjavlja, da je večji del mornarice razpuščen. Poveljnik mornarice je stavil vladi ultimatum, da mora v 12 urah odstopiti, kar pa je Davilla odklonil. Davilla je dal aretirati kolovodje upora.

Japonska se odločila za inflacijo. — Japonska nižja zbornica je v mesecu juniju sprejela predlog, s katerim se daje vladi dovoljenje, da zviša množino denarja, ki je zdaj v obtoku, z izdajo novih bankovcev.

Desetletnica. Letos na praznik sv. Cirila in Metoda je minulo 10 let, odkar zastopa sv. stolico v naši državi papeški nuncij monsignor Hermenegild Pellegrinetti.

Za škofa senjsko-modruške škofije je imenoval sv. oče Pij XI. dosedanega vikarja g. Ivana Starčevića. Novi škof je rojen leta 1877 in je študiral v Senju, na Reki in v Zagrebu.

»Jutro« in opičji človek. Glasilo takozvane svobodomiselne in naprednjaške inteligence se kaj rado peča s predniki človeka in vsega človeškega napredka. Če se kje izkoplje kakšna lobanja, o kateri izrazi kak učenjak domnevanje, da je lobanja kakšnega »opičjaka ali direktnega potomca opičjaka«, »Jutro« akurat priobči njegovo »znanstveno« domnevanje. Tako so nedavno našli na otoku Javi neko lobanjo. Otok Java je jako sumljivo najdišče. V preteklem stoletju so tamkaj našli nekaj skeletnih ostankov in »učenjaki« so zatrobili v svet veselo vest, da so to ostanki težko zaželenega in dolgo iskanega opičjega človeka, ki bi naj bil po mnenju teh materijalističnih, Boga zanikujočih »učenjakov« vmesna tvorba med človekom in opico, človeškim prednikom. To veselje časnikarskih učenjakov ni dolgo trajalo, resna znanost je kmalu te opico poveličuje in človeka pohižuje, če domneve poruši. Sedaj je bila blizu tega sumljivega najdišča najdena neka lobanja in neki učenjak jo je spoznal za »del telesa direktnega potomca opičjaka, ki pa mora biti 200 do 300.000 let mlajši od svojega predhodnika«. »Jutro« je kajpada to »znanstveno domnevanje« verno zabeležilo svojim bralcem v prosveto in povzdigo. Mi nočemo »Jutro« kratiti njegovih simpatij do opic. So ljudje, ki imajo do gotovih živalic posebne simpatije. Toliko pa že imamo pravice, da v imenu znanosti in prave ljudske prosvete zahtevamo, naj se med ljudstvo ne širijo abotne opičje teorije (nauki, ki jih je resna znanost že davno obsodila.) Tudi »Domovina« skazuje opicam svojo pozornost. V svoji številki z dne 30. junija objavlja notico pod naslovom: »Mlada opica je pametnejša od otroka.« Morda bo »Domovina« kmalu odgovorila na vprašanje, ali je starejša opica pametnejša od odraslega človeka. Ako bo ta odgovor podan na osnovi »Jutrovih« opičjih domnevanj, bo jako poučen in prosvetljiv.

Koliko kristjanov je na svetu? Po najnovejšem izkazu je na zemlji v vseh 5 delih sveta 710 milijonov kristjanov. Budizem — vera indijskega ustanovitelja vere z imenom Buda — šteje 300 milijonov članov, hinduizem 240 milijonov, kitajska ljudska religija (ustanovitelj Konfucse) 270 milijonov in islam (religija Mohamedova) 234 milijonov pristašev. Krščanstvo ima torej med vsemi verstvi največ članov. V interesu človeštva in njegovega napredka je želeli, naj bi se krščanstvo zlasti v katoliški obliki čimnajveč razširilo. Poslednji čas zabeleži katoliška Cerkev velike misijonske uspehe v Aziji, zlasti pa v srednji Afriki.

Akcija brezbožnikov. Zveza brezbožnikov v Rusiji se trudi na vse načine in z vsemi sredstvi, da pridobiva pristaše med ljudstvom in zlasti med mladino. Izdelala je svoj petletni akcijski načrt, ki gre vzporedno z gospodarsko petletnico. V tej dobi hočejo brezbožniki številno svojih pristašev pomnožiti do 17 milijonov. Organizaciji brezbožnikov gre z vsemi sredstvi na roko državna vlada in uprava in zato upajo, da bodo imeli uspeh. — Akciji brezbožnikov v Evropi je priskočila na pomoč tudi še

Amerika. Meseca junija je bil v Parizu Lewis, predsednik ameriške brezbožniške organizacije. Predsednik Lewis je poročal, koliko denarja je Amerika potrošila samo za se in koliko ga je poslala po svetu, da gmotno podpre brezbožniški pokret. Poročal je tudi o uspehih, ki jih je ta pokret, ki ga financira Rusija in Amerika, dosegel po posameznih državah. Brezbožniki se torej povsod organizirajo. Spričo tega je potrebno in dolžnost vseh, ki verujejo v Boga, v posmrtnost in v večno življenje, da se zedinijo ter da složno nastopajo ob vsaki priliki. Le složna akcija more roditi uspehe.

V potrdilo resničnosti sv. pisma. Vodja starinoslovske ekspedicije Wm. F. Bade sporoča, da se je v bližini Jeruzalema odkopalo starodavno mesto Mizpa, ki je omenjeno v »Knjigi kraljev sv. pisma« stare zaveze, kakor tudi v Jeremijevih knjigah. V neki grobnici mesta so našli tudi pečat Jezanije, častnika kralja Zedekije, ki je bežal iz Jeruzalema, ko se mu je približeval babilonski kralj Nabukadnezar.

Cerkev na gori Oljki pogorela.

Velikanska nesreča je zadela v ponedeljek dne 4. julija daleč slovečo, prekrasno cerkev na Oljski gori.

Omenjenega dne zvečer nekako ob 10. uri se je prikazal mali plamen v enem zvoniku na vrhu tik pod jabolkom. Požar se je razširil in naenkrat je bil cel zvonik v plamenu, kakor bi gorela baklja. Ljudje so hiteli na pomoč, toda pot je strma in se potrebuje od Šmartna ob Paki eno uro hoda. Gasiti niso mogli, ker ni vode. Nato se je užgala še streha na cerkvi, nazadnje pa še drugi zvonik. Cela cerkev je bila v plamenu. Pogled je bil grozopoln. Iz enega zvonika sta padla dva zvona. V drugem zvoniku je ostal veliki zvon, ker je bil zvonik obočan. Ta bo menda še za uporabo. Ostala dva pa sta uničena. Goreti je začelo že tudi v cerkvi. Orgle so se že vнемale. Z nadčloveško močjo so ljudje rešili orgle. Iz cerkve so znosili monštranco, kelihe, kipe, spovednice, sploh kar so pač mogli. Seveda se je pri tem veliko pokvarilo. Škoda je velikanska. Ljudje so jokali od žalosti. Pravijo, da je ogenj nastal od kresa, katerega so fantje žgali na čast sv. Cirilu in Metodju.

Cerkev na Oljki je bila pozidana leta 1754 in je bila znamenita po lepi zunanosti, a še bolj prikupljiva po bogatokraski notrajnosti. Ljudje so to hišo božjo radi obiskovali od blizu in daleč, ker je bila pozidana na eni najlepših razglednih točk v Savinjski dolini. Gotovo bo priskočila na pomoč cela Slovenija, da popravi in nadomesti, kar je uničil slučajno nastali požar.

Žal, da nam železniška uprava ni šla na roke in nismo kljub ponovnim tozadevnim prošnjam prejeli pravice za polovično vožnjo. Ker torej ni polovične vožnje, tega romanja letos ne bomo organizirali.

==

Še ena nova sv. maša. V Križevcih pri Ljutomeru je primiciral zadnjo nedeljo novomašnik salezijanske družbe Franc Skuhala iz Iljaševca.

V preobilnem alkoholu smrtno nevarno prizadeta poškodba. V Mariboru v krčmi v bližini Tomšičevega drevoreda je popivala družba v noči na 7. t. m. Med pivci sta bila tudi carinski poverjenik Gavrilo Gavrilovič in živinski trgovec Fran Rojs. Radi plačila za preobilno popito vino je silil v odhajajočega Gavriloviča Rojs, ki se je pa vrnil nazaj na dvorišče gostilne s preparanim trebuhom tako, da so mu izstopila čreva. Smrtno nevarno ranježi je izjavil, da ga je sunil z nožem carinik, katerega je zaprla policija.

Zopet žrtev Drave. Dne 7. julija se je kopalo v Dravi nad mariborskim otokom pod Jelovcem v Kamnici več fantov. 22letni Franc Draksler iz kamniške župnije se je upal kljub temu, da je znal plavati, predaleč v deročo Dravo, ki ga je odnesla, dasi so mu hiteli tovariši na pomoč.

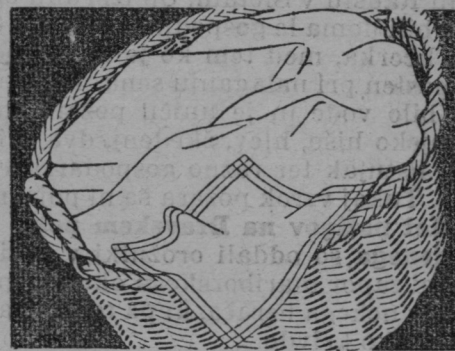
Radi smrtonosnega zabodljaja z nožem pet let ječe. Mariborsko sodišče je obsodilo dne 8. julija na 5 let ječe krojaškega pomočnika Matijo Žižeka iz Žižkov pri Dolnji Lendavi, ker je smrtno zabodel letos maja v nekem pretepu posestniškega sina Ivana Horvata.

S krampom ubil lastnega sina. V Stanetincih v Slovenskih goricah gospodari na manjšem posestvu vdovec 73letni Anton Ogrinec. Pomagali sta očetu pri opravljanju posestva 2 hčeri in 37letni sin Anton, ki je hotel imeti od očeta posest. Oče je bil odločno proti predaji, ker je bil sin pijanec in se je v takem stanju obnašal surovo napram očetu. Pri Ogrinčevih je bil prepir na dnevnem redu. Zadnje dni enkrat pa je podivjani sin razsekal očetu praznično obleko in mu zagrozil, da ga ubije, ako mu ne izroči domačije. V ponedeljek dne 4. julija je prišel sin pijan domov, prevrnil očetu ter sestrama sklede, ko so bili pri obedu, zdrobil stole, pobil kuhinjsko posodo in zagrozil vsem s smrtjo. Ko je bil utrujen vsled pobesnelosti in preobilne pijače, je zaspal. V spanju je oče ubil sina s krampom in nato se je javil sam na sodišču v Ptuj. Starec je mirno priznal, da si je omadeževal roke s sinovo krvjo, ker sicer bi bil ta ubil njega in obe hčeri. — Žalostne razmere so zavladele tudi po naših prej tako mirnih domovih po Slovenskih goricah!

Težja poškodba. Posestnik Ivan Elbl iz Negove je hotel privezati bika, a ga je razborita žival podrla nazaj, da se je nevarno nasadil na gnojne vile in so ga oddali v mariborsko bolnico.

Samomor. Dne 4. julija zjutraj se je ustrelil v svojem stanovanju pri črešnjevske opekarni v Gornji Radgoni hranilnični uradnik Josip Bincl ml. Zapuščena žena ter dva otročiča. Vzrok obupnega dejanja je še nepojasnen.

Čisto in dišeče je perilo! - ker je vedno oprano z Gazelo!

TERPENTINOVNO - MILO

GAZELA

pere res, lepo, belo

Grozna požarna nesreča v Središču ob Dravi. Dne 5. julija je izbruhnil krog 11. ure predpoldne v lepem in velikem trgu Središče strašen požar, ki se je širil vsled vetra z neugnano silo kljub takojšnji pomoči številnih in nad vse požrtvovalnih gasilcev od blizu in daleč. Gasilno delo je bilo težavno, ker so bila poslopja polna krme, poljskih pridelkov in drugega lahko gorljivega blaga. Slednjič se je junaškim domačim in okoliškim gasilcem posrečilo, da so požar krog 2. ure popoldne omejili. O nastanku požarne nesreče, ene največjih, kar jih je doživelo Središče, se različno govori. Vejo vsi, da je pri gnal pastirček Tone Gladnik 5. julija dopoldne rano živino s paše domov. Sam je bil pri hiši posestnika Škergeta, se podal na škedenj, kmalu se je razlegel krik: »Gori!« in plameni so se širili z bliskavico od enega poslopja do drugega. Ko so gasilci ob dveh popoldne omejili ogenj, so zadeli tudi na pastirčevo trupelce. Desnica je bila že odpadla, nogi sta zgoreli do kolen, glava in ostali deli trupla so bili čisto opečeni. Učinek požarne nesreče je strašen. Osmim posestnikom so ostale od devetih poslopij le še razvaline in ruševine. Posestniku Francu Škergetu je uničil požar vse. Hudo oškodovani so tudi posestniki: Škorjanec, Golob, Zidarič, Marčec in Mojoška. Zavarovani so več ali manj vsi, vendar pa ni velika požarna nesreča daleč krita z zavarovalnino.

Požar uničil domačiji dveh posestnikov. Okoli pol 9. ure zvečer je uničil ogenj stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje posestniku Antonu Šumenjaku v Preradu, občina Polenci pri Ptuj. Pri Šumenjakovih so oni večer kosili, žena je pripravljala večerjo in malo bolj zakurila. Od vročine se je vnel leseni dimnik baš tedaj, ko je imela gospodinja še opravka zunaj hiše. Mož je opazil s travnika nevarno kadeči se dim, pohitel v hišo, kjer se je pa vsled švigajočih plamenov onesvestil in ga je komaj

ROMANJE NA BREZJE.

Kakor vsako leto, smo hoteli tudi letos organizirati romanje na Brezje.

rešil grozne smrti posestniški sin Jakob Plohl iz Brezovca. Radi pomanjkanja vode je bilo gašenje brezuspešno in povrh sta bili obe poslopji kriti s slamo. Pogorelec trpi veliko škodo, zavarovalnina znaša le 15.000 Din. — Istotako je uničil ogenj domačijo posestniku Alojziju Raušlu v Slomih. Ob izbruhu ognja sta bili doma le gospodinja Ana ter 8letna hčerka, med tem ko je bil gospodar zaposlen pri nalaganju sena. Tudi tukaj ni bilo vode in je uničil požar: stanovanjsko hišo, hlev, škedenj, dva svinjaka, listnjak ter razno gospodarsko orodje. Tukaj vzrok požara še ni pojasnjen.

Kot požigov na Dravskem polju osumljenega so oddali orožniki v preiskovalni zapor mariborskega okrožnega sodišča nekega berača, ki pa taji in zavrača vsako krivdo.

Z hudo poškodovano hrbtenico odpremljen v bolnico v Ptuj. Krčmar Fr. Bračič iz Rogoznice se je peljal iz svojega vinograda pri Sv. Urbanu proti domu. Navzdol je odrekla zavora, konji so se splašili, voz se je prevrnil in ročica je zadela pri padcu Bračiča in mu smrtno nevarno poškodovala hrbtenico. Bračič je vsled poškod umrl v bolnici.

Mladosten samomorilec. V gozdu pod Sv. Markom niže Ptuja so našli šolski otroci na drevesu obešenega 18letnega Franca Dominko. Vzrok samomora je neznan.

Neznanec se je pognal dne 5. julija z mosta v Ptuj v Dravo in izginil pod vodo.

Zločin nad 13letno deklico. Dne 4. julija so odkrili v hajdinskem gozdu pri Ptuj grozen zločin nad 13letno pastarico Marijo Kmetec. Dekletce je paslo v gozdu krave, ki so se pa vrstile domov brez pastarice. Domači in sosede so se podali v gozd, da pogledajo, kaj se je pripetilo dekletu. Krog ene ure popoldne so našli v grmovju pastarico z raztrgano obleko, bila je vsa krvava ter zlorabljen. Žrtev ostudnega zločina je še živela, ko so jo našli, a ko je pribrzel rešilni avto na lice mesta, je dekle izdahnilo. Sodna komisija je ugotovila,

Papeževega odposlanca na evharističnem kongresu v Dublinu kardinala Laurija pozdravljajo v sprevedu ljudske množice.

Papež Pij XI. govori v radijo.

da je bila pastarica napadena od več moških, ki so jej zadržali grlo, da se ni mogla braniti in se je počasi zadušila tekom predpoldneva. Orožniki so na delu, da izsledijo zločince ter pomirijo razburjenost in vznemirjenost prebivalstva.

Še en napad v hajdinskem gozdu. V hajdinskem gozdu je bila razen 13letne pastarice Marije Kmetec napadena od neznanca tudi posestnica Margareta Ferš iz Zgornje Pristave, ki je morala po opravih v Ptuj. Ker se poštena žena in mati nasilnežu ni udala, jo je pobil s kolom na tla. Le obupni kriki, na katere so se odzvali v bližini se nahajajoči ljudje, so rešili napadeno, ki je opisala napadalca. Beležijo že štiri napade na ženske v hajdinskem gozdu in gre najbrž v vseh slučajih za eno in istega zverinskęga nasilneža.

Smrtna nesreča pri prevozu preko potoka. Ignac Kreslin iz Gornje Bistrice v Prekmurju je peljal iz Razkrižja tri polne sode. Na vozu je še bila njegova žena, dva otroka in par sorodnikov. Ko je hotel Ignac z vozom preko potoka Murica, so se konji splašili in vse je popadalo z voza v vodo. Gospodar sam je prišel pod voz, sodi nanj in ko so ga izvlekli na suho, je že bil mrtev.

Sreča v nesreči. Dne 5. julija je naložil na svoj tovorni avto Franc Simonič od Sv. Urbana pri Ptuj v Krapinskih toplicah 30 oseb in jih hotel peljati proti Ptuj. Nekočiko ven iz toplic na klanec Dolič je zdrknil avto v jarek in je bilo pri padcu 6 oseb težje, 23 pa lažje poškodovanih. Težko ranjene so bile le samo ženske in te je popeljal drugi slučajno mimovozeči avtomobil v bolnico v Ptuj. Šoferja so orožniki zaprli.

Obsodba rači t. v. koles. Pred maribor: kim malim ženskim atom se je zagovarjal dne 8. julija 21letni delavec Ivan Mikša iz Ptuja, ki je pokradel preteklo zimo po Mariboru in okolici 14 koles. Ukradena kolesa je prodajal po deželi in sice največ okrog Cirkove in po Dravskem polju. Izgovor na bedo, ki ga je sliha h kraji, ni držal in je bil obsojen na 3 leta ječe.

Kosci med seboj. V Majšpergu so se stekli med seboj kosci. 33letni Jožef Kovačec je dobil s koso udarec v nogo in se je moral vsled do kosti presekanе meče pod kolenom zateči v mariborsko bolnico.

Kočarju Leopoldu Sobotiču v Majšpergu je upepelil ogenj stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje. Zgorelo je pohištvo, obleka in živila.

Smrtna nesreča otroka. Pri posestniku Žurmanu v Pesjem pri Šoštanju so otroci plazili po ob zid prislonjeni težki kripi za prevažanje gramoza. Kripa se je prevrnila, zdrobila prsni koš šestletnemu Ferdiču, ki je kmalu po nesreči izdihnil.

Popravek. Pridigal ob priliki nove sv. maše g. Stanka Trobina ne bo g. monsignor Ivan Rottner iz Škal, ampak g. Josip Bezjak, župnik v Zrečah pri Konjicah.

Brat zaklal s koso brata. Pri St. Jurju ob južni železnici v bližini vasi Ogorevec se je doigral med bratoma krvav obračun z vse obsodbe vrednim smrtnim izidom, nad katerim se upravičeno zgraža cela dobra šentjurska župnija. Brata-posestnika Ivan in Tomaž Jančič se že dalje časa nista med seboj razumela. Dne 4. julija zvečer je došlo med obema radi Ivanovih otrok do spopada, v katerem je Tomaž nekoliko oplazil Ivana z gnojnimi vilami in mu povzročil neznatno krvavenje. Ivan pa, ki je poprej kosil na svojem travniku, je zasadil koso v bratova prsa, da se je ta zgrudil mrtev. Ubijalca je odvedel orožnik v celjske zapore. Radi malenkosti ubije brat brata — ali smo že res čisto podivjani?

Dve težki nesreči. V pondeljek dne 4. julija so pripeljali v celjsko bolnico 52letno poljsko delavko Ivano Stajnko, ki je spravljala v Hotinji vasi pri Ponikvi seno v kozolec. Med delom jej je spodrsnilo, padla je in si poškodovala pri padcu nevarno hrbtenico. — Istega dne je pripeljal celjski rešilni avto v bolnico v Celje iz Loč posestnico Julijano Bernik, ki si je zlomila pri veselici gasilcev desno nogo.

Mrtvaški voz in savinjski vlak. Dne 7. t. m. krog tri četrt na pet popoldne

Streljanje proti toči na Bavarskem. Pri nas so streljali proti toči v letih 1897—1898. Pozneje so proglasili to streljanje kot čisto neučinkovito. Danes preganjajo na Bavarskem z močnimi raketaми nevarne oblake in so zadovoljni z učinki.

je hotel celjski mrtvaški voz mirno prekorati železnico po cesti od Vehovarja proti prehodu. Savinjski vlak pa je imel zamudo in mrtvaški voz je bil tik pred progo, ko je zagledal voznik vlak. Konji so se splašili stroja, voz je priletel sredi vlaka v ograjo stopnic osebnega vagona in jih odtrgal. Konje je pognal sunek na desno stran, voz in voznik sta se prekobilnila v travo. Vlak je še vlekel za seboj nekaj časa voz, nakar se je ustavil. Voznik in konja so ostali — kar je izredna sreča — nepoškodovani.

Smrt vestnega železničarja v službi. Železniški čuvaj Martin Zatler je hotel krog polnoči službeno pregledati progo od Ponikve do Grobelnega. Na povratku ga je dohitel pri prvi čuvajnici brzo vlak iz Trsta in temu se je izognil na sosedni tir. Baš v trenutku izogiba pa je pridrdral izza ovinka brzovlak iz Dunaja. Zatler je zapazil radi ovinka prepozno dunajski brzec, ki mu je razbil lobanjo in je obležal revež mrtev.

Pod vlak. V četrtek dne 7. julija zjutraj so našli nekaj metrov severno od predora Lipoglava pri Poljčanah od vlaka povoženo in kar na dvoje prerezano truplo 49letnega bivšega železniškega čuvaja Alojzija Rapa. Bil je od leta 1907 do 1928 uslužben pri železnici kot čuvaj, nato odpuščen in je prosil za zopetni sprejem. V sredo pred obupnim činom je zvedel, da mu je prošnja odbita in še isto noč se je vrgel pod vlak. Zapušča ženo in dva nepreskrbljena otoka.

Zelo drzni vlomi so bili izvršeni minuli teden po okolici Ljubljane. Drzni vlomilci so odnesli vse, kar jim je prišlo pod roke in oškodovali v noči nasilnim potom obiskane za več deset-tisoč dinarjev.

Utonil v Savi. V Savi pri Radečah je utonil dne 8. julija pri kopanju žandarmerijski narednik Ladislav Zorič. Smrtno ponesrečeni je bil doma iz Ponikve in je služboval že nekaj let v Zidanem mostu.

Moža zastrupila. V občini Dole pri Litiji na Kranjskem in sicer v vasi Berinjek je živel priženjen 25letni Ignac Sevšek. Pri hiši ni bilo soglasja, ampak prepričani nekaj vsakdanjega. Na Petrovo pa je prigovarjala žena Ivanka svojega moža Naceta, ki se je odpravljala k rani službi božji, naj poprej izpije kozarec žganja. Mož se je skraja branil pijače, a ga je ženska le pregovorila k pitju, češ, da se bosta podala drugega dne v Radeče, kjer se bodeta konečno pobotala ter živela v miru. Komaj je zvrnil mož ponujeno žganje, je začutil neznosne bolečine v trebuhu in ob 9. uri umrl na zastrupljenju. Od orožnikov na odgovor pozvana Ivanka je priznala, da je nasula v žganje strihnina. Zastrupljevalko so predali v litijske zapore.

Zaključek družinske žalostne. V zgorajni notici poročamo, kako je zastrupila Ivana Sevšek v Dolah pri Litiji svojega moža Naceta s strihninom. Dne 7. julija predpoldne so našli na bukvi za naramnico obešenega 65letnega posestnika Jožefa Skalarja, ki je bil oče Ivane in fast zastrupljenega Ignacija.

Prežalostne družinske razmere so natirale starca v obupno smrt.

Velik požar v Cerknici na Kranjskem je uničil dne 5. julija krog 3. ure zjutraj dve stanovanjski hiši in tri gospodarska poslopja. Zelo velika škoda je krila le deloma z zavarovalnino.

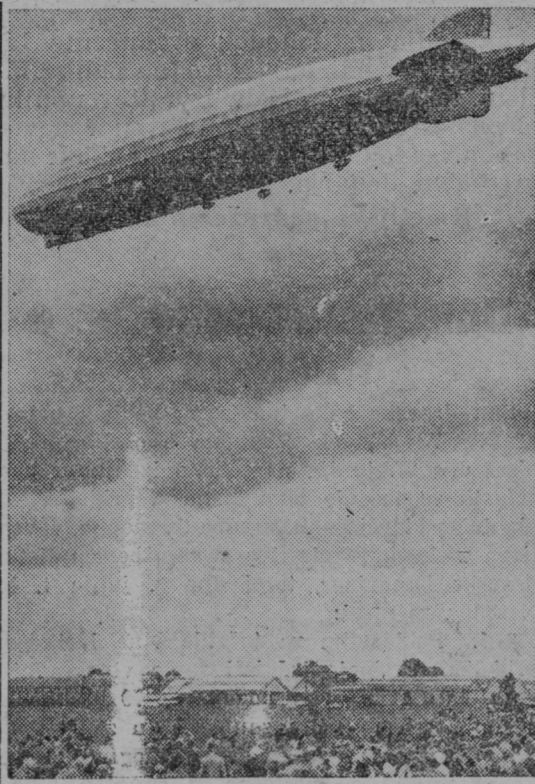
Mladoleten sin sunil očeta z nožem v prsa. V Bršljini pri Novem mestu sta snažila in sušila gobe na dvorišču 55letni kočar Franc Lampič in njegov 12letni sin Jože. Oče je sina posvaril, mu tudi prisolil eno, ker je malomarno delal. Razjarjeni deček je sunil očeta s kuhinjskim nožem v prsa, da mu je prebodel celo pljuča. Težko ranjenega so oddali v bolnico usmiljenih bratov.

Žigice »Jadranske straže« Vrbovsko — nevarne? Tekom zadnjega tedna se mi je večkrat zgodilo, da je ob prižiganju odletel košček kapice, ki se je vžgala, vame, dvakrat je za las manjkalo, da ni priletel v oko. Mislim, da se to pač ne godi le pri vsebini ene škatljice. Zato pač moramo zahtevati, da se ti izdelki preiščejo ter se občinstvo kakoržekoli zavaruje pred nesrečami!

Sreča in nesreča pri poletu okrog sveta. Amerikanska letalca Mattern in Griffin sta pristala dne 7. julija na letališču v Berlinu potem, ko sta porabila za polet iz Amerike v Berlin 19 ur. Frčala sta preko Oceana v megli in neurju. Iz Berlina sta nameravala nadaljevati polet krog sveta, a sta morala pristati pri Borisovu na poljsko-ruski meji. Zlomilo se je krmilo, aeroplan pa razbil. Letalca sta ostala nepoškodovana in sta odpotovala po železnici v Moskvo.

Potop francoske podmornice. Pred kratkem zgrajena francoska podmornica »Prometej« se je potopila 7. julija ob priliki poskušnje vožnje pred Cherbourgom. Utonilo je 70 oseb, rešili so jih le 8.

Iznajditelj Jäger spodnjega perila je bil profesor naravoslovja Gustav Jäger.

Zrakoplov »Grof Zeppelin« nad Londonom.

Z iznajdbo volnenega spodnjega perila si je pridobil pred 50 leti svetovni sloves. Jäger se je rodil pred 100 leti (dne 23. junija 1832) v Būrgu na Vürtembergškem. Umrl je v nemškem mestu Stuttgart dne 13. maja 1916.

Salezijanski zavod »Marijanišče« v Verzeju pri Ljutomeru. Na žitorodnem, lepem Murškem polju se dviga ponosna stavba, lep zavod, v katerem se vzgajajo pod vodstvom salezijancev dečki in mladeniči, ki se žele posvetiti vzgoji mladine, duhovskemu in misijonskemu poklicu. Zavod ima zelo zdravo lego, električno razsvetljavo in mično javno kapelo. Le zadosti nadarjene, pridne in poštene mladeniče, zdrave na duhu in telesu, take, ki so sinovi poštenih staršev, sprejema zavod. Iz družine, kjer bi bila kaka nalezljiva bolezen, zlasti pa jetika, ne moremo sprejemati dečkov. Mesečni pogoji za vzdrževanje gojencev so prirejeni za sedanje razmere in zelo nizki. Prednost za sprejem imajo mladeniči, ki so že 14 let in čez stari in bi na drugih tozadevnih zavodih radi starosti ne mogli pričeti svojih študij in postati duhovniki. Za podrobnejše pogoje naj se prosilci obrnejo pisмено ali ustno na: Vodstvo »Marijanišča« (Salezijanski zavod), Verzej, p. Križevci pri Ljutomeru, Jugoslavija.

V dekliškem zavodu »Mladika« v Ptuj pod vodstvom šolskih sester se prične s 1. septembrom štirimesečni jesenski gospodinjinski tečaj, ki bo trajal od 1. septembra do 31. dec. t. l.

Priporočamo Vam v nakup manufakturnega blaga splošno priljubljene in renomirane tvrdke **Valentin Hladin, Celje.** Trgovina se nahaja v Prešernovi ulici poleg Marijine cerkve na eni izmed najživahnijih točk mesta. Blago je radi stalno naraščajočega prometa vedno sveže v lepih novomodnih vzorcih. Gg. trgovci in čč. gg. duhovščina engros cene. 807.

Popravljen narava. Človeški duh obvladava tudi to, kar narava pokvari. Posebno velja to za nedostatke človeške kože in las, ki se dajo odstraniti z dobrimi sredstvi, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože in Fellerjeva Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez daljnih stroškov 40 Din), ter Fellerjeva Elsa-mila lepote in zdravja (5 kosov 52 Din franko). Naroča se pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 341, Savska banovina.

Delničarjem Gostilničarske pivovarne d. d. Laško. Glasom sklepa izrednega občnega zbora Gostilničarske pivovarne d. d. v Laškem dne 21. junija t. l. se morajo vsi že dospelji obroki za plačilo prevzetih delnic plačati tekom enega meseca, torej do dne 21. julija 1932. Ta rok se podaljša do dne 31. julija t. l. in sicer nepreklicno. Kdor do 31. julija t. l. ne bo plačal dolžnih zneskov za delnice, se ga bo izterjalo sodnijskim potom. V njih lastnem interesu se tedaj zamudni delničarji opozarjajo, da se držijo zgorajšnjega roka. — Upravni svet Gostilničarske pivovarne d. d. Laško. 811

Red v rdeči armadi.

Boljševiki so uničili disciplino v carski armadi. Nahujskali so vojake zoper oficirje; posledica je bila, da so vojaki mnogo oficirjev pomorili. Ko je bila pa disciplina armade uničena, so se boljševiki lahko polastili najvišje oblasti. Toda kakor hitro je boljševikom pretela navarnost, bela armada, to je generali Denikin, Judenič in drugi, takoj so spet uvedli disciplino v armado in so preklizali vojaške komitete. Ruski listi pišejo, da se tudi zdaj godi nekaj podobnega.

Do zdaj je pri rdeči armadi stala vojaška izobrazba na drugem mestu. Armada je opravljala policijsko službo,

delovala je pri ustanavljanju kolhozov, nadzirala posetev, uvajala komunizem med kmečke množice, razširjala je brezboštvo, krila brezbožnike pri njihovi agitaciji itd. Tako poroča boljševiški list »Krasna zvezda«. Seveda vsled takih opravil armada ni napredovala v vojaškem izvežbanju.

Pomladi, ko je grozila vojna z Japonsko, je vojni komisar Vorošilov izprevidel, da tako ne more več dalje iti. Zato je prepovedal vso protiversko agitacijo, katero je o Veliki noči nameraval izvesti brezbožni papež Jaroslavskij. Ni le ni dopustil nobenih brezbožnih agitacij v vojski, ampak zahteval je, da se sploh velikonočna protiverska agitacija omeji do skrajnosti. Izrazil se je baje, da dela brezbožna agitacija v armadi prepričljiva, ker je do 80% vojakov vernih. Po vplivu Vorošilova je sovjetska oblast kapitulirala tudi na gospodarskem polju, ker je upeljala svobodno trgovino, ker bi v slučaju vojne morala država posvetiti vso skrb armadi, ne mogla pa bi skrbeti za prebivalstvo, katero naj bi si samo pomagalo.

Te vesti so prišle iz Rusije tudi med ruske begunce. Razširil se je glas, da je Vorošilov postal naroden Rus, da hoče iz rdeče armade narediti rusko narodno armado in da pljune na interese komunistične internacionale, ker hoče zavarovati ruske interese na Daljnem vzhodu. Na drugi strani se pa poroča, da to ni nič drugega, kot nova laž zvitih boljševikov. Za slučaj vojne z Japonsko hočejo v ljudstvu vzbuditi misel, da bi šlo v boj za ruske narodne koristi, o interesih komunistične internacionale pa molčijo. Mislijo si: srečen, kdor svoj čolnič priveže h krmilu velike ladje. Tako bi za slučaj vojske tudi boljševiki radi privezali svoj komunistični čolnič k veliki ladji ruske narodne zavednosti, da bi ga rešili v bojnem viharju. Koliko je na tem resnice, bo pokazala bodočnost. Če je Vorošilov res uveljavil svoje načelo, potem so boljševiki izpremenili svojo generalno linijo, t. j. svoj program. Potem je tudi protiverska gonja prekoračila svoj vrhunec in bo začela pojemati. Verjetno pa to še ni. Vorošilov je baje tekmeč Stalinov. In če Vorošilov pade, bo ostal Stalin na vrhu in vse bo ostalo pri starem.

A. K.

Proti monopoliziranju sadne trgovine.

Časopisne vesti o ustanovitvi centralne organizacije za izvoz sadja iz Jugoslavije so vznemirile tudi naše ljudstvo. Radi tega je bila na občenem zboru Kmetijske družbe, podružnice Jarenina, dne 19. jun. sprejeta naslednja resolucija:

Slovenske gorice stoje letos pred obilno sadno letino. Kakor je znano, sta vino in sadje glavna pridelka tukajšnjega kmetovalca. Ker pa je izkupiček vina vsled padca cen tako malenkosten,

da že daleko ne krije niti pridelovalnih stroškov producenta, mu preostaja še edino upanje, da ga dobra sadna letina reši popolnega obubožanja. Zadnje sadne letine 1928 in 1930 so bile samo zato tako dobre za kmeta, ker je bilo kupcev iz inozemstva vedno v tolikem številu (jabolko iz našega kraja pa je kakor že znano posebno čislano), da smo v svobodni trgovini prodajali naše sadje po najvišjih cenah. Samo v slobodni trgovini se dobi polna cena za dobro blago, a producent dobi najvišjo ceno le tedaj, kadar direktno prodaja inozemskemu kupcu. Medtem so že leta 1931 nastale marsikateri ovire vsled nekaterih novih odredb, in še posebno z ustanavljanjem komisij, ko je vendar le jasno, da mora biti metodajen za uporabo kakovosti sadja samo kupec, a ne razne komisije. Kupec kupuje sadje takšno kakoršnega potrebuje, in v kakšne namene ga potrebuje, le samo zato, ker še leta 1930 raznih omejitev ni bilo, je mogel kmet iz Slovenskih goric lahko prodati zadnjo jabolko (celo lesnike), medtem ko danes, ker so itak že vsled vsepšne gospodarske krize cene v vsem kmetijskem obratovanju padle daleko pod najnižje, grozi nam še, da se z eno novo centralno organizacijo čali celo monopolizacijo, katere stroške bi itak v celoti plačal producent, odvzame še ta zadnji njegov up, zaradi tega protestiramo proti vsakemu ustanavljanju kakoršnekoli nove organizacije ali centralizacije, še manj pa privilegiranju (monopoliziranju) tudi kakšne javne organizacije ali družbe, in odločno zahtevamo, da se omogoča svobodna trgovina s sadjem.

Vsled zadnjih deviznih omejitev leže na vezanih dinarskih računih pri bankah, posojilnicah in Narodni banki visoki milijoni inozemske imovine, katera bi se morala izjemno za izvoz sadja staviti na svobodno razpolago. Na ta način bi sami inozemci, da pridejo do svojih denarnih sredstev, pospešili kupovanje sadja v Jugoslaviji. S tem bi se dvignila cena sadja in dohodek producenta bi bil vsaj normalen, a Narodna banka bi si na ta način olajšala izvršitev upnih obveznosti napram inozemstvu v devizah, a vse to brez kakoršnekoli škode na vrednosti denarja.

Kmetijska podružnica Jarenina.

★

Banovinske odločbe o vinotočih.

Ban dravske banovine je na podlagi paragrafa 437 odstavek 2 zakona o obrtnih predpisal dne 27. junija naredbo o izdajanju pooblastil za točenje vina lastnega pridelka — vinotoč pod vejo —. Naredba je stopila v veljavo z dnem razglasitve v »Službenem listu dravske banovine«, torej dne 9. julija t. l. Naredba se glasi:

§ 1. Pooblastila za točenje vina lastnega pridelka se smejo izdajati samo vinogradnikom, ki izpolnjujejo pogoje § 179 obrtnega zakona ter so vredni zaupanja in zanesljivi.

Pooblastila se izdajajo samo vinogradnikom, ki se preživljajo pretežno iz donosov vinograde, ki jim je vinogradništvo glavni poklic in ne gojijo šmarnice.

Takega pooblastila pa ne more dobiti oni vinogradnik, ki premore več kot 3 ha vinograde.

§ 2. Vino lastnega pridelka se sme točiti samo v krajih, kjer je bilo to doslej dovoljeno, to pa v občini, v kateri se je vino pridelalo. V mestih, trgih, zdraviliščih in letoviščih točenje ni dovoljeno.

§ 3. Pooblastila za vinotoče pod vejo izdajajo pristojna občna upravna oblastva I. stopnje po zaslišanju gostilničarske družbe. Prošnji za pooblastilo je priložiti potrdilo občine, da prosilec izpolnjuje pogoje te naredbe.

Vinotoč se sme dovoliti za največ tri mesece v letu.

§ 4. Če se točenje vrši v lastnikovih prostorih, mora lastnik skrbeti za čistost in za zdravstveno ureditev prostorov in opreme in za potreben red, mir in varnost. Če pa se točenje vrši na prostem, je skrbeti, da kraj ne povzroča javnega zgražanja, ne ovira javnega prometa, ni v bližini šole, bolnišnice ali cerkve, in je zdravstveno primeren; tudi na prostem mora skrbeti lastnik za čistost in zdravstveno ureditev opreme ter za red, mir in varnost.

V vinotočih pod vejo je lastniku prepovedano dovoljevati igre, godbo ali ples, dolžan je tudi zabraniti vsakršno razuzdanost. Osebam pod 18 leti starosti ali notoričnim pijancem se ne sme postreči s pijačo.

V vinotoču se sme postreči samo z vinom lastnega pridelka.

§ 5. Vinotoči lastnega pridelka smejo obratovati le do 20. ure.

§ 6. Izjeme od določil te naredbe sme dovoliti ban v posameznih primerih.

§ 7. Izdano pooblastilo se sme takoj preklicati, če se pojavijo kake nerednosti, da lastnik ni več vreden zaupanja in ni zanesljiv.

§ 8. Prekrški te naredbe se kaznujejo po določilih § 397 obrtnega zakona. Po tem določilu se kaznujejo tudi oni, ki bi na drobno točili vino brez pooblastila, ali pa bi ga prekoračili.

★

Kdo mora prijaviti prodajo vina radi občinske trošarine? Kmetijska podružnica Sv. Bolfenk pri Središču nam je poslala v prepisu dopis Kmetijske družbe v Ljubljani, ki nam pojasnjuje, kedo mora prijaviti prodajo vina radi občinske trošarine. Dopis se glasi:

Načelnistvu podružnice Kmetijske družbe Sv. Bolfenk pri Središču.

Na Vaš dopis od 11. 6. 1932 št. 51 glede občinske trošarine na vino se je družba obrnila na dravsko finančno direkcijo za pojasnilo in prejela naslednji odgovor:

»Na Vašo vlogo v zadevi pobiranja občinske trošarine na vino se Vam sporoča, da je v smislu trošarinskih predpisov dolžan plačati občinsko trošarino na vino prejemnik vina, ki prejema vino bodisi v lastno potrošnjo, bodisi radi prodaje na drobno. Nikakor pa ne plača občinske trošarine prodajalec vina in tudi ne, če ga prodaja kot producent v smislu čl. 72 t. 4. prip. 3. troš. zakona v količinah po 5, oziroma 10 litrov in več.

Vinske trgovci, ki prodajajo vino na debelo, pa lahko banska uprava oprosti plačila občinske trošarine in v teh slučajih plača trošarino kupec vina, čim ga pripelje v svojo občino.

Iz tega odloka finančne direkcije Vam bo dovolj jasno, da producent, ki prodaja vino od 5 litrov naprej, ni podvržen absolutno nikakoli trošarini.

Kmetijska družba v Ljubljani.

Predsednik: Detela L. r.

Ravnatelj: Ing. R. Lah l. r.

Iz tega dopisa Kmetijske družbe je jasno razvidno, da producentu-vinogradniku ni treba prijaviti prodaje vina. Tudi prodaje vina od 5 litrov naprej ni treba prijaviti producentu-vinogradniku; je to v vsakem slučaju zadeva kupca-prejemnika vina.

Ali v Mariboru sploh ne bomo doživali sadne razstave? Vsako leto čitamo, kako pridno prirejajo razne kmetijske podružnice lepo urejene in dobro obiskane sadne razstave, da bi privabili kupce od blizu in iz inozemstva — le obmejni Maribor, ki je središče sadne trgovine, v tem oziru spi. Letos, ko se obeta obilna in izborna sadna letina, bi pač že bil čas, da bi se tudi mariborski sadni strokovnjaki vzdramili in pri oščili Slovenskim goricam, ki imajo najboljše sadne vrste, večjo sadno razstavo, ki bi privabila predvsem inozemske kupce. Počitek je bil dovolj dolg, razstavnih prostorov ima Maribor več nego preveč. Kmetijska podružnica za Maribor ter okoliš in banovinska vinarska in sadjarska šola se letos morata zganiti, da pride do sadne razstave v Mariboru, kar je nujna potreba za naše Slovenske gorice. Opozarjamo na to prepotrebno prireditev pravočasno, da pozneje ne bo kakih izgovorov.

Jubilej šampanjca. Kljub splošni gospodarski krizi, ki tlači celi svet, so slavili zadnje dni na Francoskem z velikimi svečanostmi jubilej šampanjca. Gre namreč za francoskega šampanjca, katerega pozna pretežna večina samo po imenu, ki pa je igral in še igra danes zelo važno vlogo pri bogataših. Minulo je baš 250 let, ko je iznašel p. Dom-Perignon, kletar samostana Hautvilliers v Šampanji na Francoskem, sredstvo, s

pomočjo katerega se da ohraniti vino omenjene pokrajine v šumečem in pe-nečem se stanju. Šampanjec ali sekt se je razširil iz Francije po celem svetu. Glede izvoza šampanjca pride prav v poštev le Francija, ki je izkúpila za to pijačo že težke milijarde. Jubilej šampanjca so posebno slovesno slavili v glavnem mestu Šampanje v Reimsu. Znamenito je dejstvo, da je poslal slavnostnemu odboru v Reims brzojavko tudi ameriški poslanik iz Pariza kot zastopnik države, v kateri je prepovedana prodaja opojnih pijač. Amerikanec je v brzojavki hvalil prednosti šampanjca, in je ta telegram nekaka uradna izjava ameriškega dostojanstvenika proti alkoholni prepovedi.

Sprejemni pogoji za banovinsko kmetijsko šolo v Št. Jurju ob južni žel. Novo šolsko leto 1932-33 se začne dne 10. oktobra 1932 in traja polnih 12 mesecev. Sedaj veljavni pogoji za sprejem so: 1. Sprejme se 30 do 35 prosilcev in sicer v prvi vrsti kmetijske sinove, za katere se predvideva, da ostanejo na kmetijah. 2. Prosilci morajo biti telesno in duševno popolnoma zdravi, od 16 do 20 let stari ter se le izjemoma sprejme tudi starejše, ako se predvideva posebna marljivost in discipliniranost. 3. Prosilci morajo dovršiti vsaj štiri razrede, oziroma oddelke osnovne šole s pozitivnim uspehom. 4. Mesečna oskrbovalnina znaša 400 Din. Potrebnejšim dovoljuje banska uprava delne štipendije. Te dovoljujejo tudi sreski kmetijski odbori in posamezne podeželske posojilnice, zato naj se prosilci pravočasno obrnejo s prošnjo na te. 5. Prosilci naj predlagajo prošnje za sprejem v prvi vrsti potom sreskih kmetijskih referentov zato, da pridejo po možnosti prosilci iz vseh srezov, tako tudi iz krajev, kjer ni absolventov. Sreski kmetijski referent tudi lažje predlaga pravilnejše prosilce za banovinsko podporo in podporo sreskega kmetijskega odbora. Gojenci, ki bi vstopili po absolviranju v kako drugo službo, morajo tako banovini kakor sreskim kmetijskim odborom povrniti prejete štipendije. 6. Lastnoročno spisano prošnjo je vložiti direktno ali potom sreskega načelstva najkasneje do konca meseca avgusta na upravo zavoda. V prošnji je treba navesti velikost posestva

ter priložiti krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, нравstveno spričevalo in obvezo staršev, da bodo krili stroške. Oni, ki prosijo za banovinsko ali za drugo štipendijo, pa morajo priložiti tudi ubožno spričevalo, oziroma premoženjski izkaz z uradno navedbo višine zemljiškega davka ter gospodarskega stanja staršev in obvezo staršev, da ostane sin doma. Zavod ima v prvi vrsti živinorejsko-poljedelski značaj, zato je primeren za kmetijske sinove iz živinorejskih krajev banovine. Vse korporacije, zlasti učiteljstvo, se naproša, da opozore primerne fante na le-ta razpis, posebno v krajih, kjer je še malo absolventov. O sprejemu se obveste prosilci pis-meno.

★

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 9. julija 1932 so pripeljali špeharji 23 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 12 do 13 Din, slanina 12—13. Kmetje so pripeljali 10 voz šena po 60—70, 1 detelje po 85, škop komad 1.50—1.75, nadalje 4 voze krompirja po 1.50—2, čebula 5—5.50, česen 8—10, kumarce komad 1—5, zelje 0.50—2. Pšenica 1.75, rž 1.75, ječmen 1—1.50, oves 1—1.25, koruza 1.50, proso 1.75, ajda 1.50, fižol 2.50—3, grah luščeni 4—5. Iz Čakovca in Varaždina so bili 4 vozi zelenjave, ki je bila vsa prodana. Kokoš 20—35, piščanci 20—60, raca 15—25, gos 28—38, kozliček 75—80. Celi orehi 5—5.50, luščeni 16—18. Zelena paprika 0.50—0.75, hren 8—10, karfijola 1—5, ohrovt 0.50—2, kislo zelje 3—4. Buče 2—3, endivija 0.50—1, glavna solata 0.50—1, špinata 1, gobe 1—2, borovnice 1—1.50, maline 2—3, češnje 4—8, marelice italijanske 20, hruške 8—10. Mleko 2—3, smetana 10—12, surovo maslo 20—26, jajca 0.50—0.75, med 14—20, suhe slive 8—12.

Mariborski svinjski sejem dne 8. VII. 1932. Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 279 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—8 tednov stari komad 70 do 100 Din, 7—9 tednov stari 150 do 200 Din, 3—4 mesece stari 250 do 300 Din, 5—7 mesecev stari 360 do 400 Din, 8—10 mesecev stari 450 do 500 Din, 1 leto stari 600 do 650 Din, 1 kg žive teže 6 do 6.5 Din, 1 kg mrtve teže 9 do 1 Din.

Boj za odpravo alkoholne prepovedi v Zedinjenih državah.

V Ameriki se vrši sedaj ostra borba med pristaši in nasprotniki alkoholne prepovedi. Treba pripomniti, da se dnevno dviga število nasprotnikov »suhih«. K »mokrim« prestopajo celo osebe, o katerih bi ne bil nikdo mislil.

Malo izjav glede alkoholnega vprašanja je napravilo v javnosti toliko utisa, kakor pismo mladega Rockefellerja predsedniku vseučilišča Columbia v New Yorku, g. Butlerju.

Rockefellerji so vsi abstinenti in to skozi cele rodovalce. Rockefeller

Januš Golec:

Trojno gorje.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

29

(Dalje.)

Na bojnem polju med Odro in Savo so se pojavili najprej hrvatski konjiki in pešci pod banom Erdedom. Prvim napadalcem bi naj pomagali karlovški oklopniki pod vodstvom generala Turjaškega. Za temi je bil Nemeč Rödern s svojimi strelci, slednjič Reitenauov polk in Montecuculijske čete. Kristjani in mohamedani so si stali nasproti ob eni uri popoldne, 22. junija 1593, na godovni dan sv. Ahacija. Do sicer običajnih izzivov na dvoboj s psovkami in kletvicami tokrat ni došlo. Hrvatski jezdec so pobesneli, ko so zagledali na bojni ples pripravljene Turčine. Poveljniki jih niso mogli več zadržati, kar na lastno pest in brez povelja so zdirjali in udarili na sovražnika. Zemlja se je tresla od udarjanja konjskih kopit, z urnobesnimi kriki sta se zakadila in zagrizla sovražnika eden v drugega. Že pri prvem spoprijemu se je pokazala turška premoč.

Silen naval Hrvatov turških vrst ni pretresel ali omajal. Turki so vzdržali naskok hrvatskih čet in jih začeli pritiskati proti Odri. S prodiranjem starega zborniškega Memibega so zadeli Turčini na kranjske strelce in kmalu okusili, kaj sta slovenski meč in krogla. Čete Andreja Turjaškega in Adama pl. Ravbarja so otvorile ogenj na že deloma zmagovito turško konjenico. Na stotine turških jezdecov se je skotalilo zadetih s konj. Slovenskim strelcem je še priskočil na pomoč Rödern s šlezijskimi arkebuzirji. Kristjani so žnoral iz težkih pušk po tesno strnjenih Turkih kakor po zajcih in redčili njih vrste od vseh strani. Pogubonosni toči svinčenk se niso mogli ustavljati Turčini, njihove vrste so se zamajale, natančno določena razvrstitev je že bila skrhana. Turek je videl rešitev le še v taboru preko mosta. Štiri sto Turkov se je odtrgalo od Memibegové sredine in jo ubralo čez most preko Kolpe.

Nenadni preokret položaja je podžgal neugnano hrabrost kristjanov. General Turjaški je poslal k mostu grofa Štefana Blagaja in Jakoba pl. Pranka, da bi zaustavila s svojimi strelci

DRUŠTVENE VESTI

DEKLIŠKI SHOD V ŠMARJU.

Za okrajni dekliški shod v Šmarju vlada v okraju in v sosednih krajih veliko zanimanje. Dekliška mladina šmarskega okraja bo 70letnico smrti največjega svojega rojaka, škofa Slomškega, proslavila na dostojen in veličasten način. Slavnost se bo vršila pri sv. Roku nad Šmarjem v nedeljo, 17. julija. Spored je ta-le: ob pol 10. uri predpoldne se začne procesija z Najsvetejšim, potem je pridiga in slovesna sv. maša. Po cerkvenem opraviilu dekliško zborovanje pod milim nebom. Popoldne večernice s cerkvenim govorom. V cerkvi govorita g. kanonik Časl in predsednik Prosvetne zveze g. dr. Josip Hohnjec. Na izvincerkvenem dekliškem zborovanju govori gospa ravnateljica Antonija Štupca o Slomšku z ozirrom na žensko mladino. Članice Marijinih družb, dekliških zvez in vobče krščanska dekleta, udeležite se Slomškove proslave v najobilnejšem številu!

==

DEKLIŠKI SHOD V NAZARJU.

V Nazarju, v prelepi cerkvi Marijini, ki kraljuje nad Zgornjo Savinjsko dolino, bo v nedeljo, 7. avgusta, velik dekliški shod. Njegov namen je: povodom sedemdesetletnice smrti škofa Slomškega obnoviti med slovensko mladino vzgojna in življenjska načela velikega učenika našega ljudstva. Cerkvena govora imata preč. g. kanonik Časl in predsednik Prosvetne zveze g. dr. Hohnjec. Na izvincerkvenem zborovanju govori gospa ravnateljica Antonija Štupca. Dekleta Savinjske doline, dobro pripravite ta svoj shod!

==

Razbor pri Slovenjgradu. Da ne bi gospod urednik mislil, da nas je kriza že docela uničila in da Razborčani sploh ne eksistiramo več, naznanjamo, da v kljub vsemu še precej živahno delujemo. Tukajšnje katoliško izobraževalno društvo si bo te dni nabavilo novi oder in bo na »lepo nedeljo« dne 24. t. m. priredilo po službi božji v tukajšnji šoli tridejansko igro »Užitkarji«. Vabite se vsi prijatelji

iger in »lepih nedelj«, da nas takrat posetite! Ne bo vam žal!

Sv. Rupert v Slov. goricah. Tukajšnje bralno društvo ponovi igro »Pri kapelici« v nedeljo dne 17. t. m., popoldne ob 16. uri. Ker je fara obširna, bo prireditel v Črmljenškaku na prostem gostilne Pihler. Na sporedu je tudi petje in svira tamburaški zbor.

Sv. Anton v Slov. goricah. Tukajšnji fantovski odsek Prosvetnega društva ponovno vprizori v nedeljo dne 17. t. m., popoldne po večernicah, v Društvenem domu petdejansko igro »Repoštev«. Domačini, pa tudi sosede, kateri še hočete videti, kakšno usodo morajo prenašati trije popotni rokodelci, pridite ta dan gotovo pogledat! Ne bo vam žal! Vstopnina nizka! Bog živi!

Vzgledi izrednih nesreč.

Ako čitamo poročila o izrednih slučajih nesreč, ki so se zgodili tekom enega leta, bi se človek najrajši zaklenil v stanovanje in sploh ne prestopil domačega praga. Vendar uravnava usoda življenje tako, da človek nikakor ni varen v svojem lastnem stanovanju. Da je naša trditve resnična, naj vam dokažejo sledeči resnični vzgledi.

Eksplodzija tintnika in umetnega očesa.

Tajnico večjega zasebnega podjetja je prestrašil pok, ki je odjeknil iz sosedne sobe, v kateri je pisal šef. Dekle je bila uverjena, da je počil strel in je skočila v šefovo sobo. Predstojnik je sedel za pisalno mizo in je komaj iztišal iz sebe besede: »Tintnik je eksplodiral.« Pozneje so dognali, da je zadela eden od steklenih drobcev šefovo oko in ga oslepil. Uradnik zavarovalnice, pri kateri je bil šef zavarovan za slučaj nezgode, je ugotovil, da je sijalo jutranje sonce tako močno na debelo steklo črnilnika, da je počilo in razneslo črnilo.

Še bolj nepričakovana nego zgorajna nesreča je bila ona, ki je zadela pred kratkem tvorniškega delavca, ki je imel umetno — stekleno oko. Med delom se je umetno oko razpočilo in pretres je

bil tako silovit, da se je enooki onesvestil in so ga drobci umetnega oka precej nevarno poškodovali.

Meteor preprečil revolucijo.

Gotovo zelo redek je slučaj, da bi človeka zadela meteor (kamen) iz neba. In vendar je končal pred 25 leti meteor revolucijo na ta-le način: General Pablo Castilliano, ki je začel leta 1907 revolucijo proti vladi v Nikaragui (osrednja Amerika), je sedel lepega večera mirno v svojem šotoru na travnati pusti neda-leč od Punta Cabecas. Naenkrat je prebil meteor streho šotora in ubil generala. Vojaki, ki so bili z generalom na pohodu proti vladi, so bili prepričani, da je zadela upornika očitna kazen božja in so se takoj podali.

Udar strele in pljučnica.

Veliki nevarnosti so izpostavljeni v poletnem času ljudje, kar se tiče udara strele. Cezar Beltram, ugleden prebivalec francoskega mesta Lyon, je bil v življenju petkrat zadet od strele, a je umrl v visoki starosti na pljučnici, katere pa nikakor ni povzročila strela.

Visoko v zraku pičen od kače.

Nekaj vsakdanjega je danes, da letalci ali pa tudi potniki z letali vred ponesrečijo. Kar se je pa pripetilo severoamerikanskemu letalskemu poročniku Wigginsu, je pa resnično nekaj nenavadnega. Ko je frčal v aeroplanu čisto sam 1000 m v zraku, ga je pičila kača klopotača. Ohranil je toliko duha prisotnosti, da se je spustil takoj na zemljo, poiskal zdravnika in si otel v zadnjem trenutku življenje. Ostala pa je nerazvozlana zagonetka, kako se je mogla tako strupena kača neopaženo vtihotapiti v letalo.

Nesreče pod domačo streho.

Ako čitamo statistiko nesreč, bomo uvideli, da se jih zgodi največ pod domačo streho. Je vendar na dnevnem redu, da kedo pade z okna na cesto, se nevarno ureže v svojem stanovanju, se

umik v turški tabor, kar se je jima tudi posrečilo.

Branitelji Siska pod poveljstvom kanonika Blaža Gjuraka so se pripravili koj na izpad, ko so videli, da prede Turkom slaba in da hočejo pribežati za vsako ceno v tabor, kjer bi bili mnogo na boljšem nego na otoku. Kakor jastrebi so planili Blaževi vitezi in 300 mož iz utrdbe proti mostu, da preprečijo Turkom pobeg v utrjeno taborišče. Pribrzeli so preko mosta v trenutkih, ko so potiskali s streli Turčine proč od mosta strelci pod Blagajem ter Prankom. Navala od spredaj, od strani in še obenem od zadaj tudi dvakratna turška premoč na otoku ni vzdržala. Most in tabor sta bila za Turke izgubljena. Preostal jim je le še pobeg proti kotu, katerega tvori Kolpa z Odro. Za daljše pomisleke pri najnujnejšem begu in splošni zmedi ter upadu poguma ni bilo časa. Turški begunci so poskakali v strahu za življenje v reko, da bi se rešili s plavanjem. Nastal je metež med jezdec in pešci, vsak je skušal biti med prvimi na drugem bregu. V pehanju za življenje so se Turčin sami med seboj pobijali, večina jih

je pa itak utonila. Glavni posel nad turško armado na otoku so opravili strelci. Meč in kopje nista prišla prav do veljave, ker je bila turška sila prenašlo strta, zatekla se je k rešitvi z dirom v reko, kjer jo je sprejel hladen grob. Vitezi so iztikali po bojni ravni za poveljniki in begi, a niso naleteli nanje. Vrtinci popolne zmede in obupa so potegnili seboj tudi najvišje in najhrabrejše.

Pavel, ki je bil med prvimi od kanonikove čete, je bliskal s sokoljim očesom za nekom, ki je bil dokaj let živalsko kruta šiba božja za Jugoslovane, za — Hasanom pašo. Ni ga bilo mogoče zgrešiti, saj je bil kot vrhovni poveljnik oblečen že na zunaj v sijaj sigurne zmage nad kristjani. Sedel je v dragocenem sedlu na žlahtnem konju, v svitem oklepu in povrh še ogrnjen v temno rdečo svilo, ki je bila vsa prepletena z zlatimi in srebrnimi vezeninami in okrašena z utkanimi modrimi in rdečimi cveticami. Z že zahripanim glasom se je drl nad begunci, mahal svarilno z zakrivljeno sabljo in skušal rešiti porazni položaj s svojo mogočno osebnostjo. Nekaj begov je posluhnilo njegove klice, že brzelo k njemu po po-

lerjeva mati j bila zagrizeno strastna prvobojevnica abstinencnega gibanja. V prejšnjih letih je obiskovala v družbi drugih plemenitih žensk najbolj zakotne beznice in tamkaj spreobračala najbolj zakrknjene pijance. Družina Rockefeller je izdala že milijone za širjenje abstinence.

Celotno ameriškano javnost je prese-netil odpad mladega Rockefellerja od gibanja, katerega je navdušeno podpiral leta in leta. Kot vzrok za izstop iz abstinence organizacije navaja ta mladi milijarder dejstvo, da bi bila za Ameriko veliko bolj koristna zmernost, ne-

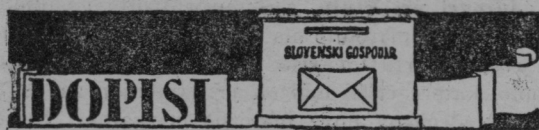
ožge ali zastrupi. Nekaj uprav opasnega je, ako se človek poda doma v kopalno sobo. Električne napeljave v bližini kopalnih banj so povzročile že nštete najhujše nesreče. Še ni dolgo, ko se je dotaknil neki mož v kopalnici v banji električne žice. Udar električne sile je kopalca tako presenetil, da se je pognal iz banje, skočil skozi okno in se ubil.

Mladega moža, ki se je vrnil po kratki odsotnosti domov, je izvoljenka pri pozdravu tako močno objela, da mu je zlomila dve rebri.

Drug zaljubljenec je plesal s svojo ljubico po sobi. Draga se je nagloma ozrla in pri tem je zadela z iglo v laseh ljubega v uho tako nesrečno, da je bil ob sluh na eno uho.

Mestni ljudje radi pobirajo po cestah stare podkve, jih obešajo nad vrata ali na stene v trdni veri, da prinese stara podkve srečo. Še ni dolgo, kar je padla težja podkve, ki je visela nad duri, znamenitemu francoskemu učenjaku na glavo in ga je oropal udar železa na možgane spomina.

Ti vzgledi nas naj uverijo o resničnosti pregovora, ki pravi, da nas zadene vsikdar ona nezgoda, katere niti pričakovali nismo.

Št. Janž pri Dravogradu. Tukaj je imelo gasilno društvo veliko tombolo, ki je bila dobro obiskana od blizu in daleč. Akoravno nas tlačí neznosna gospodarska kriza, smo si vendar le naročili večji zvon, za katerega je pričel zbirati prostovoljne prispevke že prejšnji g. župnik Anton Mojžiček. Na obletnico inštalacije in za 30letnico mašinstva g. sedanjega župnika Antona Esenko smo dobili večji zvon, po katerega smo šli v Dravograd na kolodvor dne 9. julija in ki je bil slovesno blagoslovljen dne 10. t. m. ob 10. uri dopoldne pri sv.

maši. Isto nedeljo kakor novi zvon je bila blagoslovljena tudi nova motorna brizgalna.

Razbor pri Slovenjgradcu. Da tukajšnji občani ne bi tožili o brezposelnosti, smo se pretekli mesec »korajžno« vrgli na kuluk in dobro popravili naše občinske ceste, za kar gre nekaterim, ki so se posebno trudili, lepa zahvala! Tudi tukajšnji gostilničar g. Pečolar je dal delavcem precej zaslužiti, ker si stavi novo gospodarsko poslopje. V tukajšnjem šolskem vrtu bi tudi lahko nekateri dobili delo — seveda pri svoji hrani!

Pameče pri Slovenjgradcu. Veste, kaj že govorijo pri nas vse Urške, Micke, Nežke, Frančeki in Janezi, pa kar vabijo vse, in pravijo, da gredo vsi v nedeljo dne 17. julija, ob pol štirih popoldne k Rotovniku v Pameče, kjer naši gasilci vprizore veseloigro v treh dejanjih »Poslednji mož«. To vam bo smeha na koše in zabave na kilometre. Po igri pa bo v Rotovnikovem sadovnjaku koncert s prosto zabavo. Zato naj prihitijo vse staro in mlado v luškane Pameče, da se tu pošteno in ceno razvedri. Tu bodo štartali vsi, ker tukajšnje gasilno društvo preskrbi vsakemu prost polet v vsemirje. To bo vsekakor novost. — Dne 25. julija obhaja naš farni patron svoj god. God sv. Jakoba pa obhajamo vsako leto na prijaznem in razglednem hričku sv. Ane, pamečke podružnice. Tu je krasna razgledna točka, kjer imaš razgled po Mislinjski, Labudski in Mežiški dolini in vidiš našo goro Urško, Veliko Kopo, Peco in za njimi Karavanke ter še mnogo gora. Bogato je tu oškodovan, kdor ljubi razgled, pa tudi tisti, ki pride na božjo pot. Na Jakobovo se tu že od 7. ure zjutraj naprej vrše sv. maše, ob desetih pa je slovesna procesija z Najsvetejšim. Pričakuje se ta dan 5—6 duhovnikov, kateri bodo slovesnost še povečali. Tudi topiči bodo pokali. God sv. Ane pa se zopet slovesno obhaja ter bo tudi ta dan več sv. maš. Zato naj dne 25. julija prihitijo vsi Jakeci, dne 26. pa vse Anice, da tu proslavijo svoj imendan. Točila se bo tu izborna in cenena kapljica, k župci pa dobiš še ogromen kos mesa. Nedelja po Jakobovem pa je pri Sv. Ani »lepa nedelja«, dne 24. julija pa pri fari v Pamečah.

Devica Marija v Brezju. Prostovoljno gasilno društvo v Devici Mariji v Brezju pri Mari-

boru priredi veliko dobrodelno tombolo v nedeljo dne 17. julija 1932, ob treh popoldne na vrtu g. M. Lešnika.

Št. Peter pri Mariboru. Novo trgovino z mesanim blagom otvori v hiši g. Sande s 15. julijem gđ. Marica Penič, dozdej uslužbena v trgovini svoje tete gospe Mire Penič v Mariboru. — Suša se po poljih in travnikih že zelo čuti. Če ne bo kmalu dežja, ne vemo, kaj bo. No, imamo pa upanje, da bomo tudi dež še pravočasno dobili. — Igra »Pri kapelici«, ki se je vprizorila pri Št. Petru, se bo ponovila in sicer v Grušovi, tako da bodo tudi naši sosede imeli enkrat veseli dan.

Sv. Trojica v Slov. goricah. To vam je na Petrovo bilo nestrpne pričakovanja, potem pa še gledanja, začudenja in pritrjevanja! Nekateri so kar z odprtimi očmi in usti gledali in se čudili. Kaj pa se je vendar zgodilo? Eh, požarniki so prišli vkup od blizu in daleč in imeli na Petrovo po večernicah v našem trgu skupno vajo. Prišli so požarniki z motornimi brizgalnami z Desnic, od Sv. Lenarta, od Sv. Ane in s Pesnice; ročne brizgalne so pa imeli Trojičani in Bišanci. Pa so prišli še benediški, barbarski in antonjevski ognjegasci. In na plat zvona so pričele delovati brizgalne. To vam je brizgala voda po strehah, da se kar načuditi nismo mogli. Vse brizgalne so delovale brezhibno in vsi požarniki so hitro in sigurno vršili odkazano jim delo pri brizgalnah in pri ceveh. Težko je dati prednost kaki brizgalni; pozneje so pričele delovati samo one brizgalne, ki so morale črpati vodo iz oddaljenejših mlak. Tega gasilskega nastopa so se med drugimi udeležili g. Košir, zastopnik brizgalnih potrebščin v Celju; potem g. Kranjc in g. Golob, načelnik in podnačelnik gasilske župe za mariborski srez levi breg ter g. dr. Weixl in dr. Gorišek od Sv. Lenarta. Zares je bil ta popoldan nekaj novega in podučnega za naše radovedne oči. — Na Petrovo se nam je prenovil naš cerkveno-konkurenčni odbor. Za novega načelnika je bil izvoljen g. Konrad Golob, za nove odbornike pa g. dr. Weixl ter kmeta Janez Kranjc in Karl Pravič. Za občino Osek pa še ni padla kocka, kdo bo prišel v ta odbor. Čaka pa naš cerkveno-konkurenčni odbor sicer težko in neprijetno, vendar pa jako hvaležno delo popravljanja zunanjsčine naše

go pa usiljena popolna abstinenca, ki razmnožuje le zločinstvo. Predsednik Butler je namreč voditelj onih treznih in razsodnih osebnosti, ki so za odpravo alkoholne prepovedi. Rockefellerjeva izjava je izzvala v enem taboru največjo razočaranje, v drugem pa nepopisno radost.

Tudi rekord.

Čuden rekord je dosegel ljubosumen zakonski mož v Oshkosch v severoameriški državi Wisconsin. Ob pol osmih dopoldne je ustrelil iz ljubosumnosti svojo ženo. Po krvavem dejanju se je v avtomobilu odpeljal v 8 milj oddaljeni Oshkosch, kjer se je 20 minut po

velja, ko se je pojavil na bojišču izza dvobojev znani krščanski vitez v belem, v vetru plapolajočem plašču in z bujno okrašeno čelado. Že pogled na smrtonosca je razbegnil častnike od paše, ki je znal, da bo sedaj tudi po njem. Vitez je bil v par skokih z golim mečem v roki pri Hasanu, mu zasadil pogled v krvoločni obraz, kakor bi se hotel še enkrat uveriti, če ima opravka s pravim kristjanožerom. Niti tega pogleda ni vzdržal z rdečo svilo našemljeni trinog, stresel se je kakor trepetlika na polju, prestavil krivi meč iz desnice v levico in se pokrižal na dolgo od čela na prsa ter počez. Pavel je znal, da je strašni Hasan poturica, a znamenje križa ga je toliko presenetilo, da je zadržal zamahljaj z mečem, da bi si bil na jasnem, če res nima mogoče pravega spokornika pred seboj. Trenotek vitezevega presenečenja je izrabil zvitez in lopnil na vso moč s sabljo po Pavlovi čeladi, katero bi bil preklal na dvoje, da ni bila iz najbolj odporne jekla ter vestno ročno delo. S pomočjo hipne prevare prizadjan udarec ni dosegel nameravanega cilja. Hasan je obrnil z vso naglico hrbet ter planil s konjem

vred v reko. Pavel je sledil pasjemu sinu do brega, vzel lok, ga opremil s strelico in razbral iz gneče potapljaajočih se ubežnikov z rdečo svilo ovitega gospodarja Bosne. Pušica je zadela poturčenca od zadaj in mu prodrila do polovice skozi hrbet v prsa.

Obračun med Hasan pašo in orjaškim slovenskim viteзом so videli od daleč razni kapitani krščanske vojske in med drugimi tudi Adam Ravbar s Krumperga. Ko je opravil Pavel svoje, je krenil po bojni ravni, da bi se pridružil svojemu oddelku.

Na desnem bregu Kolpe je bil še vendarle turški tabor in v njem dobrih 25.000 nedotaknjenih vojakov! Ta bojna sila je bila v zelo ugodnem položaju in bi še bila lahko trikrat kos zmagovalcem na otoku. Prizori popolnega poraza izbrane moštva na levem Kolpinem bregu so tolikanj zmedli tudi turško taborišče, da so bili poveljniki ob oblast nad množicami moštva. Popolnoma zmešani in popadeni od obupa vsled nepričakovanega udarca so zapalili taboriti smodnik. Velike zaloge streliva so buhnile s strašnim bliskom,

farne cerkve. Upamo pa lahko z gotovostjo, da bodo naši možje tudi kos svoji nalogi. — Poročila sta se prejšnji teden vrla in vneta člana Marijnih družb Ludovik Žižek in Liza Lasbacher. Člani Marijine fantovske in dekliške družbe so jima pri cerkvi napravili prav lep sprejem. V imenu deklet je nevesto pozdravila prednica Mičika Padovnik, v imenu fantov pa je ženinu želel vse najboljše v zakonskem življenju predsednik Cenci Dvoršak.

Sv. Barbara v Slov. goricah. Drzen ropar vlovljen. Dne 1. t. m. je nosil poštni sel pošto od Sv. Lenarta v Slov. gor. k Sv. Barbari v Slov. gor. Steza pelje proti Sv. Barbari skozi lep gozd, kjer se je ropar zelo našemil z brkami in iz skrivališča napadel sela, ga vrgel s kolesom vred v gozd ter parkrat ustrelil, da mu je v strahu in trepetu odvezel s silo vso vrednostno vrečo z vsemi priporočenimi pismi in izginil. Ko je došel sel ves prestrašen na pošto, so vsi s puškami in orožniki leteli za roparjem ter preiskovali veliki gozd Pučenca, pa ves trud je bil zaman. Ropar je odnesel vrednostno vrečo s seboj, med potjo je srečal še štiri moške, si so povedali, da so srečali Ivana Ivanuša, ker je bil pa ta trgovski pomočnik, so vsi mislili, da nosi kaj za novo trgovino. Nemoteno je šel od mesta napada v pol ure oddaljen gozd pod Nedeljkom v občino Selce, kjer je pobral denar, a vrečo z vsemi pismi zavrgel v šumo, kar so šele danes dne 6. t. m. našli s pomočjo roparja. Ko je imel denar, je odšel k nekemu kmetu v Črmljenšek, da bi ga za 100 Din zapeljal na Ptuj in s tem se je v drugič izdal, rekoč: Ne povejte nikomur o tej vožnji. Od tu je šel na očetov dom pri Rogatcu, kjer je staršem pravil, da ima denar za nakup zgodnjega sadja. Od doma je šel v Zagreb, kjer je igral. Pri tem delu ga je zalotil detektiv in spravil v Maribor, od tam k Sv. Barbari, kjer je pod težo obtežljivih dokazov moral vse podrobnosti priznati. Danes v četrtek se še tu nahaja v zaporu. Vsa čast našemu komandiru Avgustu Lah za vrlo smotreno in uspešno zasledovanje!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Nenavaden požar smo imeli v četrtek po prazniku sv. Petra in Pavla: popoldne je v malem viharju parkrat nekoliko zagromelo in že je bilo v plamenih gospodarsko poslopje Lovrenca Be-

raniča v Spodnjih Pletterjah. Na srečo so požar takoj zapazili — sosedje prej kot domači — in se je vtila ploha; ako bi te ne bilo, bi bližnja skupina posestnikov brez dvoma postala zopet žrtev nesreče. — Naslednji dan je blizu tam zadela kap 74letnega preužitkarja Martina Klanjšeka. Malo poprej je še par zancev z njim govorilo; nato je hotel iti v hlev, pa je gredoč obležal — mrtev. Poprej je bil vedno zdrav in razmeroma krepak. Naj v miru počiva!

Polenšak pri Ptuj. Spet se malo oglasimo, da kdo ne poreče, da Polenšani nimamo nič več novic. O pa še kaj, samo da so bolj žalostne kot vesele. Hudo gospodarsko krizo še bolj in bolj veča suša, katera zadnji čas pritiska z vso silo tako, da ovenjuje in se suši vsevpred in žalostno je gledati porumenela polja in hribe. — Pretekli teden je v naši župniji na dveh krajih gorelo ter tudi vse do tal pogorelo in sicer: Alojzu Raušl iz Slomov in Antonu Šumenjak v Prerodu. Na kako gašenje ali omejitev ognja sploh ni bilo misliti, ker vsled velike suše so vse mlake po bregih prazne in suhe. Kako je ogenj nastal, se nikjer ne ve, gorelo je povsod po dnevu in pri obeh so ljudje rešili vse, le objekta hiše in gospodarskega poslopja, ki sta bila lesena in s slamo krita, sta pogorela do tal. Le sreča v nesreči pa je, da sta oba pogorela za večjo svoto zavarovana, kar jima bo v veliko olajšavo pri postavitvi novih hiš. — Zadnji čas se je pri nas pojavila družba dolgoprstnežev, kateri vlečejo vse s seboj, kar jim pride v njihov neprosto-voljni objem. In kar ne morejo po noči, za to pa porabijo priliko po dnevu, ko so ljudje na poljskem delu. Težko so prizadeti Veršičovi v Polencih, kjer so pobasali za okoli 5 tisočakov vrednosti in sicer: pet lepih moških oblek, 2 srebrni uri, več klobukov in šolnov ter še par sto dinarjev gotovine, izkupiček za prodano telico in še nekaj drugih raznih reči. V vrhu Prerodu pa so ti skriti boljševidiki kar že udomačeni in jih tudi še tako dobra vrata in ključavnica ne zadrži. Obiskali so že par vinskih kleti, kjer pa najraje pobašejo hudo slivovko ali pa tropinko. Tudi bivši minister g. Vesenjani je bil deležen teh rokovnjačev v svojem vinskem hramu v Prerodu. Izdrli so iz oken močne železne križe ter mu iz sobe po-

brali posteljnino in nekaj obleke. S tem nasilnim činom so menda ti njegovih razmer dobro poznati rokovnjači slabo pokazali socialen čut nasproti bivšemu ministru socialne politike ter menda tudi ta rabar-boljševizem ne g. profesorja in tudi drugih ne zadovolji. Upamo in pričakujemo, da se bo oblasti enkrat posrečilo izslediti te nevarneže tuje imovine ter bo ž njimi ostro in temeljito obračunala, enkrat za vselej.

Polenšak. Mlad, vesel fant Anton Muhič iz Lasigovec je stopil izpod domačega krova ter si poiskal šikano in brhko in precej petično družico-nevesto tam v prleškem Ljutomeru. Pridnemu naročniku in čitatelju ter prijatelju »Slovenskega Gospodarja« želimo in kličemo: »Bodi zadovoljen in srečen v tem novem stanu in lahek in slahek ti naj bo zakonski jarem!

Jurovci pri Sv. Vidu pri Ptuj. V nedeljo 3. julija smo pokopali mladeniča iz Tržca Ignacija Drevenšek. V petek je vozil seno iz Leskovca, pa je po nesreči prišel pod konje, ki so ga do smrti ranili. Priljubljeni fant je imel krasen pogreb. Do groba ga je spremila velika množica. Pokopal ga je ob asistenci č. g. kaplana vlč. g. župnik, ki je spregovoril ob odprtem grobu par lepih besedi za slovo. V imenu tovarišev se je poslovil od pokojnega naš Gusti Purg, ki je v prelepem govoru obžaloval smrt tako priljubljenega tovariša. Vsem so solze zalivale oči, ko smo pokopali tako dobrega mladeniča. Naj počiva v miru!

Jurovci pri Ptuj. Naše prostovoljno gasilno društvo je priredilo na praznik sv. Petra in Pavla na vrtu tovariša Šmigoca efektno tombolo, katere čisti dobiček je namenjen za pokritje stroškov nove motorne brizgalne. Nudili smo našemu občinstvu priložnost do lepih dobitkov. Saj je obsegala naša prireditev 11 tombol in okoli 500 drugih lepih dobitkov. Vsa čast onim, ki so nam nudili svojo pomoč ter podpirali našo tombolo z raznimi darovi. Hvalevredno je, da društvu ni bilo treba kupiti 11 tombol, ampak samo tri prve. Ostalih osem pa je bilo podarjenih od dobrotnikov gasilnega društva. Prvo tombolo, moško kolo, je zadel posestnik Ožbalt Siter iz Lancove vasi in je daroval prostovoljno za društev 200 D. Drugo tombolo, žensko kolo, je zadela gđ. M.

gromom in oblakom v zrak. Turčini v taboru so pustili vse šotore, zaloge živeža, vozove, topove, puške in drugo orožje in je zbežal vsak na svoj kraj, kamor se mu je zdelo v prvih trenutkih najbolj varno.

Neverjetno porazen in popoln polom turških sil ob obeh bregovih Kolpe je pričel ter končal tekom ene dobre ure. Od 10.000 najboljših turških vojakov pod Hasanovim vodstvom na otoku si je otela golo življenje komaj ena desetina. Vsi drugi so bili postreljeni, ranjeni, ali pa jih je doletela smrt v zahrbtnih valovih Kolpe. V kako nepopisnem strahu je drvela turška vojska smrti v naročje, je razvidno iz tega, da je iskal rešitev v reki poleg glavnega junaka Hasan paše še tudi stari tigar, zvrniški Memibeg in devet višjih poveljnikov, ki so vsi utonili.

Ena ura je prinesla kristjanom osvoboditev Siska in zmago, o kateri ne bi bil upal nikdo v naprej niti sanjati! Saj zmagovalci skraja niti sami niso mogli verjeti, kaj in kam je razkadilo Turke. Vse brez izjeme je pripisovalo nedogleden uspeh nad ogromno premočjo božji pomoči na

Marijino priprošnjo. Izgube krščanske vojske so bile le malenkostne, od vitezov ni padel nobeden.

Turkov ni bilo po preteku ene ure nikjer, pač pa je ostal kristjanom tabor: z devetimi topovi na kolesih, med temi v povesti parkrat omenjena Kacijanarica, 10 zastav, dragoceno blago, živež, strelivo in mnogo velikih ladij.

Že pri prvem pogledu na zelo zelo bogati plen se je oprijela kristjanov strast po imetju. Vsak je vzel, kar je mogel in dosegel v naglici. Najbolj požrešni pri plenitvi so bili Nemci. Vse se je čudilo, da niso zadeli v taboru na več zlatih posod, dragocenosti in na znane turške zlatnike. Pozneje se je doznalo, da so bili med prvimi posetniki taborišča koj po pobegu Turkov Siščani. Nje so dolžili, da so si prilastili turško zlato, ki jim je tudi pripadalo po vsej pravici. Toliko je na zlati zadevi istina, da je poklical še isti večer po zmagi poveljnik Siska, kanonik Blaž Gjurač, viteza Pavla na stran in mu nekaj šepetal na dolgo.

(Dalje sledi.)

zločinu prostovoljno predal oblasti. Ob 10. uri je že imel državni pravdnik spisano obtožnico, ob pol 11. uri se je zagovarjal obtoženi pred sodnikom. Sodnik ga je obsodil, ker je dejanje brez kakkega izgovora priznal, tekom 5 minut na do smrtno ječo. Ravno opoldne so obsojenega predali v 22 milj oddaljeno kaznilnico.

Igra.

Oče vidi na vrtu, kako njegova otroka trgata z malega drevesca list za listom.

»Kaj pa vama pride na um? Saj mi uničujeta moje najlepše drevesce!«

Otroka: »Nič za to, midva sva igrava ja sen!«

Butolinova iz Spodnjega Brega pri Ptuj. Tretjo tombolo je zadel 10letni fant Ljudovik Majhen iz Lancove vasi in sicer telico in je podaril društvu 100 Din. Nato so bile še sledeče tombole: prašič, seženj drv, sod vina, vreča moke, ovca, plug, ženska obleka in voz opeke. Tudi vseh ostalih osem je prispevalo društvu lepe darove. Sedaj pa se bomo začeli pripravljati za blagoslovitev motorne brizgalne in na srečolov, katerega mislimo napraviti v mesecu avgustu. Bolj natanko še poročamo o pravem času. Torej, prijatelji gasilnega društva: Na pomoč!

Veržej pri Ljutomeru. Dolgo smo pričakovali, da ljubi Bog podeli novomašni blagoslov tudi naši nam dragi župniji. Letos nas je do brli Bog uslišal in nam hoče izpolniti vroče želje. V nedeljo dne 17. julija bo daroval svojo prvo slovesno daritev rojak starodavnega veržijskega trga, preč. g. Anton Hanželič iz Družbe salezijancev bl. don Boska. Zanimanje za slovesnost je med ljudstvom naše okolice zelo veliko, saj je to prva nova maša v Veržeju. Novomašnika bomo pozdravili v soboto ob 7. uri zvečer na trgu pred spomenikom Matere božje. Nato v cerkvi blagoslov z Najsvejšim, ki ga podeli g. novomašnik. Drugi dan v nedeljo o pol desetih novomašna pridiga in sv. maša.

Sv. Ana v Halozah. Proščenje pri Sv. Aniki Borla ob Dravi v župniji Sv. Barbari v Halozah se vrši letos tri dni in sicer od 24. do vštetega 26. julija. Vsak dan bo več sv. maš in pridig, romarji bodo imeli priliko prejeti sv. zakramente. Se tudi opozarjajo na devetdnevno na čast sv. Ani, ki je obdarovana s popolnimi odpustki, ako se prejmejo sv. zakramenti. Tudi na svidenje pri Sv. Ani v slikovitih Halozah.

Sv. Jurij ob Taboru. Dobili smo novega gospoda kaplana Franca Veselič. Upamo, da nam bo delil mnogo pravega veselja. — Na evharističnem kongresu v Celju smo bili prav dobro zastopani in se je tam odlikoval naš cerkveni pevski zbor. Tudi otroški cerkveni zbor dobro napreduje. — Predstava »Materinsko srce« je našim ljudem tako ugajala, da se je trikrat igrala. — Dne 4. julija je bil tu poročen Jožef Zupančič z Janovo Ančko. Oba sta bila marljiva člana Katoliškega prosvetnega društva in nevesta je bila tudi Marijina hčerka. Božji blagoslov naj ju spremlja v novem stanu. — Letos je tu gorelo po hribih mnogo kresov, a največ pred 12. majem, pred Petrovem in pred Cirilom in Metodm. Nobeden izmed teh kresov ni bil plačan.

Šmartno ob Paki. Dne 22. junija je ponesrečil učenec IV. razreda Alojz Dvornik. Splezal je na črešnjo, da bi se nazobal sladkega sadu in ga natrgal za svoje mlajše brate in sestre. Vlomile so se mu pa veje pod nogami in padel je tako nesrečno, da si je prelomil eno nogo nad gležnjem in dobil tudi notranje poškodbe. Zdravi se sedaj v bolnišnici v Celju. — Dne 26. junija popoldne je bila lepa slovesnost v Skornem: blagoslov šole in posvetitev otrok presv. Srcu Jezusovem. Od Zaleznikove kapelice so se pomikali ob štirih popoldne učenci, njih starši in številni okoličani k šolskemu poslopiju, ki ga je blagoslovil domači g. kaplan Friderik Sternad. Blagoslovu lepo okrašenega poslopja je sledila posvetitev šole presv. Srcu, med katero je spregovoril g. kaplan nekaj besed o pomenu blagoslovitve šolskega poslopja in posvetitve. Novoizvežbani pevski zbor Skornčanov je zelo lepo zapel pod vodstvom g. učitelja pesem »Povsod Bog«. G. učitelj Stanko Zavrtnik je nato v proslavo desetletnice šole v

govoru orisal ves njen razvoj, omenjal vse gg. učitelje, ki so tukaj delovali in podal v nekaj lepih točkah staršem navodila, kako naj vzgajajo svoje otroke. Nato je sledilo lepo petje pevskega zbora, ljubki dvospevi s spremljanjem gitare Ivanke in Slavke Brinovšek iz Gorenja in ogled šolske razstave, v kateri smo občudovali spretnost in pridnost skornjske mladine, ki sme biti ponosna na svoje izdelke, posebno v knjigoveški obrti in ženskih ročnih delih. Šolska slavnost bo ostala vsem trajno v spominu in bo gotovo dala mladini nove spodbude in še več vztrajnosti v započetem delu.

Sv. Peter v Savinjski dolini. † učiteljica v p. Fani Cvenk-Tajnik. V soboto dne 2. julija je tukaj po dolgotrajnem trpljenju umrla gospa Franja Cvenk, rojena Tajnik, dolgoletna učiteljica v naši župniji. Njen pogreb, ki se je vršil dne 4. julija dopoldne, je pričal, kako priljubljena je bila blaga rajnika daleč okoli. Dasi ravno je sedaj preobilno dela na poljih in travnikih, je vendar prišla velika množica domačih župljanov in od sosednjih krajev, da spremljajo blagopokojno gospo na njeni zadnji poti. Vlač. g. župnik, duhovni svetnik dr. I. Jančič je v srce segajočem govoru med sv. mašo omenil njene vrline in zasluge kot učiteljice in vzgojiteljice v št. Petru. Opomnil je njene nekdanje učence in učenke, ki so sedaj že dorasli mladeniči in mladenke, mnogi že tudi poročeni, naj se svoje rajne učiteljice spomnijo zlasti med povzdigovanjem, da bi ji ljubi Bog poplačal v nebesih, kar jim je storila dobrega. V nadaljnjem govoru je tudi omenil, da je pokojnica tako rada izvrševala dušna in telesna dela usmiljenja do revežev in kako je svojo dolgotrajno bolezen Bogu vdano prenašala. Saj je bila večkrat previdena s sv. popotnico in je ob njenih izdihljajih bil vlač. g. župnik navzoč ter molil molitve za umirajočo. Kako srečna smrt! Lepe poslovnice besede vlač. g. duhovnega svetnika so privabile solze ginenosti v marsikatero oko. Po sv. maši in po mrtvaških obredih pri krsti, ki je bila postavljena sredi lepo razsvetljene cerkve, se je razvil dolg spreved. Na čelu je korakala šolska mladina s svojimi učitelji, gasilci in za njimi vsi drugi mnogoštevilni udeleženci. Ginljiv prizor je nudilo zlasti vse v črno oblečeno žensstvo. In koliko cvetja so ji prinašala ljubeča srca! Vsa mrliška soba je bila v enem cvetju, ki ga je naša nepozabna gospa Franja tako zelo ljubila. Veličastni pogreb in globoko sočustvovanje vseh navzočih naj bo žalujočim sorodnikom v obilno uteho. Tudi nekaj dragih tovarišic iz mladih let jo je spremljalo na zadnji poti.

Šmarje pri Jelšah. Mnogo izletnikov je našega Sv. Roka tudi že to leto obiskalo in občudovalo cerkev in kapele ter se veselilo obsežnega razgleda. Posebno po dežju so jasno gledali Urško goro nad Slovenjgradcem ter Peco na Koroškem in preko Ojstrice in Grinoveca še celo Stol nad Trzicem. Eden teh izletnikov (učencev) iz Ponkve je v svojem občudovanju pozabil celo na svoj dežnik, po katerega pa lahko pride kadarkoli. — Zelo nas je razveselil v nedeljo pred Petrovem iz-

Pri razdraženih živcih, glavobolu, nespanju, utrujenosti, pobotosti, tesnobe imamo v naravni »Franz Josefovi« grenčici domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi, takoj preženemo. Sloviti zdravnik priznava, da učinkuje »Franc Josefova« voda sigurno tudi pri ljudeh višje starosti. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in v specerijskih trgovinah.

let članov Marijine družbe od Sv. Magdalene v Mariboru, ki so preko Poljčan in Sladkegore tu sem pohiteli pod vodstvom nepozabnega našega nekdanjega kaplana g. dr. Meškota. — Dne 17. julija, to je v nedeljo po škapulirski Materi božji, pa bo kar mrgolelo romarjev sv. Roka. Vsako leto namreč to nedeljo obhajamo obletnico posvečenja te veličastne cerkve (16. 7. 1729) z evharistično procesijo in slovesno službo božjo. Letos pa dobi ta naša običajna slovesnost še posebni sijaj, da obhaja ravno takrat dekliska mladina cele dekanije in sosednih krajev proslavo 70letnice smrti svojega največjega rojaka, škofa A. M. Slomškega. Ker daleč naokrog vlada za to prireditve živahno zanimanje, še tudi tukaj ponovimo dnevni red, kakor ga nahajaš med »Društvenimi vestmi« na prvem mestu. Ob pol 10. uri bo procesija z Najsvejšim in nato pridiga in slovesna sv. maša v cerkvi ter nazadnje deklisko zborovanje pod milim nebom. V cerkvi govori gospod kanonik Časl, ki je bil ravno pred 40 leti tukajšnji priljubljeni kaplan, in predsednik naše Prosvetne zveze g. profesor dr. Hohnjec, slavni rojak od Sv. Petra pod Sv. gorami. Na izvincerkvenem zborovanju govori gospa ravnateljica Antonija Štupca, ki je celo svoje življenje posvetila vzgoji ženske mladine in širjenju Slomškovih slave. Prihitite od vseh krajev! Od slatinske strani se lahko pripelješ ob pol sedmih in ob pol desetih, z obsoletskimi pokrajin (z avtobusom) ob pol osmih, iz mariborske in celjske smeri pa ob pol devetih in še celo ob 11. uri. Celo slovesnost končamo z večernicami in cerkvenim nagovorom. Iskreno in pristrčno pozdravljeni vsi, ki se bote shoda udeležili z dobrim namenom!

Pišce. Te dni je tudi nas obiskal požar. Ko sta bila zakon.a Černelč iz Pavlavasi kot botra pri birmi v Brežicah, jima je doma pogorelo gospodarsko poslopje do tal. Požar pa je nastal baje od vročega pepela, ki se je nahajal v bližini pogorelih objektov. Občutna je škoda, ki jo trpi g. Černelč. Vsi sočustvujemo z njim. — Imeli smo pa tudi pretekli teden Kilijanov sejem. Slabo je bil obiskan. Malo živine je bilo prignane, a še manj je prišlo kupcev. Kaj bo naš kmet, če ne bode mogel svojih pridelkov spraviti v denar?!

Mož brez spomina.

Slučaji, da kedo zgubi spomin, niso nič kaj redkega. Še ni dolgo, ko je poročalo časopisje o mladem moškem, katerega so prijeli v Baden pri Dunaju. Mož je blodil okrog, niso mogli iztisniti iz njega: kedo da je in kje stanuje? Oddali so ga v zdravniško oskrbo, kjer so ga toliko ozdravili, da si je lahko služil vsakdanji kruh z vrtnimi deli. Je sicer srečen pri svojem poslu, a spomin izza prejšnjih let se mu ni vrnil. Še danes je zagonetka, kedo je prav za prav neznanec.

Zgorajnemu slučaju je sličen naslednji: Inženier je živel v bližini Stockholma na Švedskem. Bil je oženjen in srečen oče hčerke. Ker je bil zelo častihlepen, je pomenilo zanj visoko odlikovanje, ko je bil lepega dne — danes pred štirimi leti — poklican na Angleško, da bi se tamkaj pogajal glede izvedbe železniškega načrta. Prepričan je bil, da mu bodo poverili veliko ter častno nalog. Poln upanja je odpotoval, ko se je bil poprej poslovil z vso ljubeznivostjo od žene in otroka. Najprej se je

oglasil v Parizu, kjer se je hotel posvetovati z nekaterimi finančniki. Iz Hamburga je prejela njegova soproga karto, na kateri ji je sporočil, da se mu godi dobro in je zdrav. Od tedaj pa je čakala od dneva do dneva zaman na poročila od soproga. Kam da se je mož ugreznil ter izginil, je postala popolna zagonetka. Vsa poizvedovanja za njim so ostala brezuspešna. Vse je bilo prepričano, da Pariza sploh ni dosegel, ker tamkaj niso pogrešali nikogar. Za ženo so nastopili težki časi. Zapuščina moževa ni bila velika, morala je v službo, da je preživela sebe in otroka. S časom je zgubila vsako upanje, da bi moža še sploh kedaj videla. Edini vzrok molčanja je bila gotovo — nenadna in skrivnostna smrt. Leta so minula in o izginulem niti najmanjše sledi.

Brat omenjene gospe je imel pred meseci službene opravke v Parizu. Ko je sedel v kavarni pri kavi, je vstopil prodajalec časopisov, ki se je približal sosedni mizi. Slučajno je ošinil Šved prodajalca s pogledom in kakor bi ga bilo nekaj pičilo, je skočil po koncu: prodajalec časopisov je moral biti njegov izginuli — svak! Glede popolne istinitosti je dvomil le radi tega, ker je zgledal prepoznani slabotno ter razcapano. Da bi prepoznal dvome, je nagovoril domnevanega svaka, ki je zrl vanj začudeno. Šved ni obupal, saj je poznal na svaku toliko posebnosti, katerih ta ni mogel zatajiti tekom let. Podal se je z najdenim k zdravniku in ga je prosil, naj ga preišče. Zdravnik je ugotovil, da je zgubil mož spomin in sicer radi tega, ker mu je prodril košček odlomljene lobanje med možgane. Nekdo ga je moral udariti preko glave, vendar bi se dal mož pozdraviti potom operacije. Bolniku so odstranili iz možganov usodepolno kost ter po preteku nekaj mesecev se mu je tudi vrnil spomin. Spomnil se je trenutkov, ko ga je zadela nesreča izgube spomina.

Ko se je pripeljal pred leti v Pariz, se je podal, ne da bi si bil poprej preskrbel prenočišče, h gospodu, ki je čakal nanj. Razgovarjala sta se pozno v noč. Na povratku proti kolodvoru je zašel v ozko ter bolj temno ulico. Naenkrat sta ga napadla dva moža, čutil je močen udarec preko glave. Padel je v globoko nezavest. Kaj se je godilo naprej in prej z njim, je pozabil čisto.

Svak je poizvedoval dalje in zvedel, da so ga predali po napadu v bolnico, kjer so ugotovili, da so neznanca tolovaji izropali in ga celo slekli. Ko se je v bolnici pozdravil za silo, je bil odpuščen. Ena od usmiljenk se je zavzela za siromaka brez spomina in mu preskrbela službo raznašalca časopisov. S tem neznatnim zaslužkom se je preživljal štiri leta. Še le po teh poizvedbah in ugotovitvah je vrnil nesrečneža svak svoji sestri kot zopet najdenega moža.

Vprašanja in odgovori.

M. H. v P. v. Ali smo dolžni zapirati vrata, ko smo napojili živino, ker je sedaj sosed vo-
do ograjil? — Mislimo, da mu že lahko ustrezete, ko na njegovem mirno napajate, da tudi lesa prislonite, ko ste napojili. Siliti pa

vas ne more, ker mora biti prost dohod do vode.

M. P. v Šm. Ali sedaj ni treba plačevati dolžnih obrokov? — Plačujte jih! Saj imate v pogodbi za stroj, da dokler ne bo plačan v celoti, ne bo vaš. Pozneje boste morali vse naenkrat plačati, če ne, vam ga bodo vzeli nazaj.

J. G. v O. r. Ali sme sosed zmanjšati obseg ceste? — Občinske ceste gotovo ne. On je obdelal svoj svet do pota, po katerem imate vi pravico voziti. Ako je preveč zožil cesto, bo sam kriv, če bo imel škodo, vi pač smete voziti. Tožbe nikar! Ne bo v prid ne njemu ne vam!

T. P. v V. Ali se lahko odjavi obrt in pozneje zopet prijavi? — Najbolje napravite, da odjavite samo začasno obratovanje, po šestih mesecih pa zopet začnete. Če pa je vaša obrt le sezijska, prijavi jo kot sezijsko za gotove mesece.

N. H. v S. Ali izgubim pravico služnosti, če svet kdo drugi kupi? — Ne izgubite, ker služnost ni na osebi lastnika, ampak je na zemlji.

H. Š. v M. Vkradli so mi smrekova drevesca, kaj naj napravim? — Ako vam zlepa ne dajo odškodnine, morate tožiti.

J. P. v S. Ali se res jetični zdravijo na državne stroške? — Podpora že dobijo. Javite se Protituberkulozni ligi v Mariboru, kjer popišite svoj bešen slučaj.

F. S. v G. Kupil sem sod jesiha. Sod je bil slab, da je jesiha v 14 dneh iztekel. Ali lahko prodajalca primem za škodnino? — To pa ne! Sod je bil vendar v vaši kleti. Gotovo ste gledali, da pušča. Če niste, je vaša krivda.

P. Ž. v D. Imamo pot čez travnik. Prodajalec je novemu lastniku pred prodajo povedal, da imamo to pot. Kaj se brani, češ, da ni vključeno. — Pogoji s prejšnjim lastnikom je bila veljavna, o tej obveznosti je izvedel tudi novi lastnik in jo sprejel, oziroma ni je izrecno odkločil. Če je sedaj noče več priznati, ga morate tožiti na izpolnitev pogojev.

Iz tajništva Kat. akcije.

Katoliška akcija v Mariboru razglasa, da v Mariboru ni služb za služkinje. Le one naj pridejo v mesto, ki imajo službe že vnaprej zasigurane. Kolodvorski misijon na mariborskem glavnem kolodvoru pri ponočnih vlakih ne posluje.

Raznočrostri.

Ženske in tajnost. Francoski senat je sprejel zakonski predlog, ki pravi, da se ženske ne smejo pripuščati k notarskemu poklicu in sicer zategadelj, ker izkušnja kaže, da ne morejo ohraniti tajnosti kakor zahteva zakon.

Poslanec se med govorom zgrudil — mrtev. Pretekli mesec je bila poslanska zbornica v Washingtonu pozorišče nenavadne žalostre. Razpravljal se je predlog, da se izplača vojnim veteranom njim pripadajoča svota, ki znaša krog dveh in pol milijard dolarjev. Dobil je besedo demokratski poslanec Eslick iz Tennessee. Pričel je svoj govor, a končal ga ni. Sredi stavka se je nenadoma zgrudil na tla in, kakor so zdravniki ugotovili, je tudi v istem trenutku umrl. V počast nesrečnemu možu se je

Česa ne smemo,

ako hočemo, da se dobro počutimo!

Ne smemo uživati slabo prekuhanih jedi, ne smemo požirati slabo zgrizenih jedi, ne smemo prehitro in preveč jesti, ne smemo čutiti odvratnosti do jedi, ne smemo trpeti, da nam neprebavljena jed obtežuje želodec, ne smemo imeti želodčnih bolečin, gorčice in krčev, ne smemo čutiti vzdigavanja in dušljivosti, ampak je treba, da se brigamo za dobro prebavo in redno odvajanje, ker brez tega ni zadostne cirkulacije krvi in naravno tudi ne zdravja.

Ako smo s prebavo in delovanjem črevesja nezadovoljni, nam bodo pomagale Fellerjeve »Elsa«-pilule, 6 škatlic Din 30.—, 12 škatlic Din 50.— in Elsa švedske kapljice (2 steklenici Din 50.—) vse že z zavojnino in poštino vred pri lekarnarju **Eugen V. Feller, Stubica Dónja, Elzatr 341**, Savska banovina.

Odobreno Minist. soc. pol. in nar. zdravja
Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

zasedanje zbornice za isti dan zaključilo.

Mati de Valera umrla. Malokomu je bilo doslej znano, da je mati sedanjega irskega predsednika De Valera stalno prebivala v Ameriki in sicer v mestu Rochester v Zedinjenih državah Severne Amerike. Pretekli mesec je ženska, ki se je po drugem možu pisala Cath. T. Wheelwright, umrla na svojem domu. Svojega sina je poslala domov na Irsko k sorodnikom, ko ji je umrl prvi mož. De Valera je zadnjikrat obiskal svojo mater v decembru 1927.

Radio — življenska potrebščina. Danska vlada je izdala odlok, ki pravi, da se radio-aparati ne morejo smatrati za predmete, ki služijo zabavi, ampak za življenske potrebščine. Razume se, da izhajajo iz te ugotovitve tudi ugodnosti, ki se lahko reklamirajo za takšne reči.

Redek slučaj. V frančiškanskem ženskem samostanu v mestu Tanton je nedavno umrla sestra Marija Marta Buti, najstarejša redovnica. V samostanu je živela 82 let in je umrla stara 99 let. Prav do poslednjega trenutka je bila pri polni zavesti in bila je znana po svoji veliki inteligenci. Ni bila nikdar bolna. Par dni pred smrtjo je prvič v svojem življenju obolela na hripi in mirno umrla.

Mikrofon in zvočnik v zdravniški službi. Čehoslovaški zdravnik dr. Hutel je dal pred vhodom v svojo hišo zgraditi mikrofon in zvočnik. Obe napravi sta namenjeni nočnim gostom, zaradi katerih je moral zdravnik često vstajati. Če kliče zdaj kdo dr. Hutla ponoči, se lahko pogovori z zdravnikom kar s pomočjo mikrofona in zvočnika in stvar je opravljena, ne da bi bilo treba dr. Hutlu vstajati iz postelje.

Časopisje uničuje gozdove. Če kmatu ne izumijo nadomestila za lesno snov, iz katere izdelujejo časopisni papir, bodo v kratkem uničeni gozdovi na zemlji — ali pa se bodo morali časniki omejiti. V Zedinjenih državah je poraba lesa štirikrat hitrejša nego obnova gozdov. Nemčija pa mora že danes uvažati ve-

like količine tistega lesa, ki ga porabi za izdelovanje časopisnega papirja. Pri nas v Sloveniji še imamo dovolj lesa. Samo odkupiti ga je treba.

Ribe je upijanil. Leo Feinstein v Bavariji v Zedinjenih državah je ribaril. Čakal je in čakal, a kar ni mu hotela nobena riba ugrizniti. Tedaj mu šine v glavo neka ideja. Od doma prinese kos kruha, domačega piva in alkohola. Kruh zdrobi, ga pomoči v pijačo in ga raztrese po vodi. Prišle so ribe in jedle. Kmalu pa se je opazil učinek. Na površje so prišle ribe vseh vrst, izgubile vso svojo boječnost in se tam igrale pred ribičevimi očmi. Ta vrže trnek od sebe, pograbi mrežo in bogat ribolov se je pričel. Pa pride mimo čuvaj in prekine delo srečnega ribiča. Pozval ga je na sodišče, ki ga je kaznovalo z globo 50 dolarjev, ne zato, ker je ribe upijanil, marveč zaradi lova z mrežo.

Jedla sta miši in podgane. Angleška raziskovalca grof Cranbroški in kapitan Kingdon-Ward, člana ekspedicije pri raziskovanju Birme v prednji Indiji, sta po nesrečnem naključju zašla od ostale karavane. Prišla sta v neki visoki planinski kraj, po katerem so bučali viharji. Pot nazaj jima je pa zaprl visok sneg in tako sta morala ostati v prav neprijetnem položaju. Hrana jima je kmalu pošla in prav gotovo bi bila umrla lakote, da nista prišla na srečno misel in začela loviti miši in podgane, katerih je v ondotnem gorovju veliko, in jih peči ter sta se tako za silo prebila skozi kritično dobo. Njuna ekspedicija je bila 14 mesecev izven domovine in so pri raziskovanju prodrli v doslej najnedostopnejše kraje Birme.

Največja morska globina. Ameriška mornarica objavlja službeno vest, da je podmornica »S 48« v zadnjem času v Karaibskem morju ugotovila največjo morsko globino 24.000 čevljev ali skoro pet milj. Učenjak dr. F. A. Vening Meiness, ki je meril morsko globino, meni, da je v kraju, kjer jo je on našel, tudi ognjišče zadnjih potresov, čijih posledice so prizadele srednjeameriške države.

Po zaključku lista došle vesti in novice.

POZIV IN PROŠNJA.

V noči od 4. na 5. julija t. l. je uničil požar znano romarsko cerkev sv. križa na gori Oljki. Leseni deli stolpov in cerkvena streha je po ognju popolnoma, notranjost pa vsled

reševanja deloma uničena. Škoda gre v težke stotisoče, kajti v glavnem je ostalo le zidovje.

Nemogoče je, da bi se cerkev restavriralas s sredstvi in prispevki domače župnije. To tem bolj, ker bo treba pri popravilu paziti, da ostanejo vse arhitektonske posebnosti ter stavbo obnoviti v starem slogu.

Podpisano cerkveno predstojništvo kakor tudi zato sestavljeni gradbeni odbor se obrača tem potom z vljudno prošnjo na vse prijatelje za naklonitev prispevka za obnovo cerkve na gori Oljki.

Prispevki naj se naslovijo na župni urad Polzela. Vsak tudi najmanjši prispevek je dobrodošel, za vse že v naprej iskreni: Bog plačaj!

Nabirati darove za obnovo po požaru poškodovane cerkve na gori Oljki so upravičene samo osebe, katere se izkažejo s potrdilom župnega urada na Polzeli, oziroma od istega urada potrjeno nabiralno polo.

K raznim poročilom o požaru pripominjamo, da je bila cerkvena streha krita z opeko, deloma tudi s pločevino. Zvonika sta bila krita s škodljivimi.

Odbor za obnovo cerkve na gori Oljki.

Za pomoč središkim pogorelcem! Krajevni odbor za pomoč središkim pogorelcem je te dni razposlal povziv na pomoč tistim, ki so vsled požara hudo prizadeti. Priporočamo svojim bralcem, da se pozivu odzovejo ter pomagajo lajšati gorje ubogih pogorcev. Denarni prispevki naj se nakažejo po priloženih položnicah.

Ljudski oder iz Maribora pride v Ljutomer. V nedeljo dne 17. t. m. bo igral Ljudski oder iz Maribora v Društvenem domu v Ljutomeru ob treh popoldne znamenito povojno dramo: »Mrak«. Pričakovati je, da bodo Ljutomerčani in okoličani pokazali zanimanje za lepo igro, kakor so to že storili ob priliki, ko je Ljudski oder gostoval z veseloigro »Ženitev«. Drama, ki se bo igrala prihodnjo nedeljo, doživlja povsod uspeh, saj nam kaže dogodke, ki so po vojni kalili mir v marsikateri družini. Gotovo bo Ljudski oder zapustil tudi tokrat v Ljutomeru prijetne vtise. Predprodaja vstopnic v okrepčevalnici vinarke zadruga v Ljutomeru. Na svidenje!

Frankolovo. Anška nedelja se bo letos slovesno proslavila na Frankolovem dne 24. julija. Istega dne bo tudi obhajal domači vlč. g. župnik Čech Vaclav 40letnico mašniškega posvečenja in delovanja v dušnopastirski službi. Dne 24. julija 1892, torej ravno pred 40 leti, je stal kot mladenič-novomašnik pred oltarjem v samostanski cerkvi sv. Lovrenca čč. sester uršulink v Celovcu ter je opravil prvo sv. mašo, daleč od svoje domovine, svojega očeta, bratov in sester. Kako hitro so ta leta pretekla! Sedaj je že nad 10 let v pastirski službi na Frankolovem. Ravno isti dan se bo

tudi proslavila prva obletnica mašniškega posvečenja č. g. Medved Ivana, tukajšnjega rojaka, ki uspešno deluje kot kaplan v Vrbniku, v škofiji na otoku Krku in se muči za nekaj dni pri starših na Frankolovem. Bode več sv. maš, prideta tudi še druga dva čč. gg. duhovnika-domačina, velezaslužna gg. dr. F. Volčič, superior salezijanskega zavoda v Veržeju, in vlč. g. Gregor Flis, superior oo. lazaristov pri sv. Jožefu nad Celjem. Dobrodošli! Prva sv. maša, župnijska ob šestih s pridigo, nato bo več tihih sv. maš. Ob desetih slovesna procesija z Najsvetejšim, nato pridiga in levitirana slovesna sv. maša. Končno zahvalna pesem: »Tebe, Boga, hvalimo.« Pri procesiji in sv. maši bo svirala godba. Še enega jubileja naj se spomnimo. Nad 45 let, torej skoraj pol stoletja, opravlja naš mežnar Jakob Grušovnik vneto in z gorečnostjo svojo mežnarsko službo. Bog naj ga živi še naprej!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Tukajšnji banski zdravnik dr. Aleksej Novoseljsky je po 15-letni praksi zadnje dni položil s prav dobrim uspehom doktorske izpite vsega zdravilstva na univerzi v Beogradu in si je s tem pridobil zraven dosedanjega ruskega doktorata še jugoslovanskega. Od sedaj naprej zopet redno ordinira. Častitamo!

»Domoljubni pevce«, zbirka ljudstvu priljubljenih pesmi, broširano 3 Din, vezano 5 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

MALA OZNANILA

Močen učenec, priden in zdrav, 14 do 15 let star, se sprejme v pekarni Pisanec, Maribor, Koroška cesta 11.

Les za sode od 80 cm dolžine navzgor kupim. Ponudbe na Fran Repič, sodar, Ljubljana, Trnovo. — **Sodarski pomočnik** se sprejme istotam. 834

Čebele 8 dunajskih panjev prodam poceni: Rojko Anton, Slivnica pri Mariboru. 832

Pekarna dobrodoča in na prometnem kraju se da v najem. Zglasiti se osebno pri Ambroš, valčni mlin, Dravograd. 833

Izbornega hrušovca 12 hl ima na prodaj: župnišče Sv. Peter pri Mariboru. 831

Majerja, pridnega s 4—5 delavskimi močmi, ki razume ameriški vinograd (blizu tri orale) dobro obdelovat, sprejemem s 14. novembrom. Prednost ima oni z lastno govejo živino. Ker je ta kraj blizu Maribora, se mlaiko lahko spravlja. Po vseh sobah in hlevih električna razsvetljava. Natančen naslov v upravi lista. 825

Posojilo daje brezobrestno za odkup dolga in nakup nepremičnin: »Zadruga«, Ljubljana, Poštni predal 307. Išče mo poverjenike. 796

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gospoke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

589

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Za našo deco.

Čarobna roža.

(Dalje.)

Mlademu kraljeviču tega ni bilo treba dvakrat reči, takoj je priskočil na pomoč. Vtaknil je čarobno rožo v usta in se je vrgel na razbojnike. Deklica je obupano zakričala, ko je videla, da je njen nepričakovani rešilec izginil. Razbojniki so zopet napadli svojo žrtev, misleč, da je mladenič od strahu zbežal. Naenkrat pa je eden izmed njih padel, preboden od meča. Ko sta padla še dva, so ostali zbežali, ker so mislili, da jim nasprotuje neka nadnaravna sila. Tedaj je Svetoljub zopet vzel rožo iz ust, pristopil k deklici in ji rekel: »Ne boj se, lepa deklica! Razbojniki so pobegli. Rešena si!«

Deklica je pristrčno zahvalila kraljeviča za pomoč ter je dostavila:

»Jaz sem služabnica princesinje Liljane, katera prebiva tam v gradu na otoku. Princesinja ima strašnega sovražnika, ki jo stalno vznemirja, ker se noče z njim poročiti. Nikogar nima, da bi jo branil, ker smo pri njej samo me, njene družabnice. Kaj pa moremo napram tako strašnemu sovražniku? Zato sem danes brez vednosti svoje gospodarice prišla sem, da bi našla kakega hrabrega viteza, ki bi ji bil zaščitnik. Komaj pa sem dospela v ta gozd, so me nenadoma napadli razbojniki. Sigurno bi bilo po meni, da mi nisi priskočil na pomoč. O, hrabri mladenič! Rotim te, pojdi z menoj na otok in postavi se za branitelja moje gospodarice, najlepše in najslajše princesinje na svetu.«

»Rad izpolnim tvojo prošnjo, da bi branil tvojo princesinjo,« je odgovoril Svetoljub. »Ni pa treba, da bi šla skupaj, ker se bo morda jezila, če privedeš brez njene vednosti tujca na otok. Vrni se sama in ne povej nič o najinem srečanju. Čez nekaj časa bom potem prišel na otok tudi jaz.«

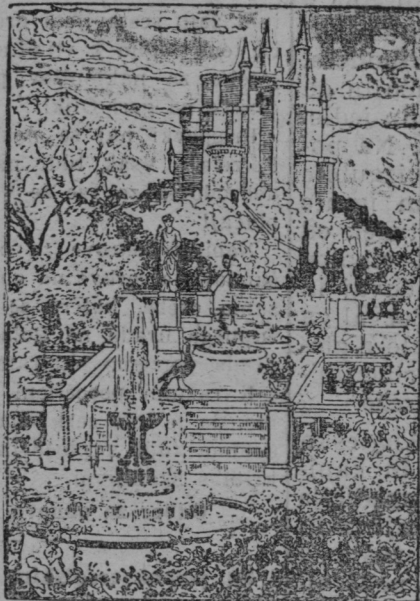
Deklica je obljubila, da bo molčala. Ko se je bila še enkrat zahvalila, je sedla v čoln in je odveslala na otok. Kraljevič Svetoljub je počakal, dokler ni prispela na otok in odšla v grad. Tedaj je vtaknil čarobno rožo v usta in si je želel biti na otoku.

Princesinja Liljana.

Mladi kraljevič je stal naenkrat v tako krasnem vrtu, kakršnega doslej še ni bil videl. Vrt je bil poln duhtečega cvetja. Ptice so veselo prepevale, leteč z drevesa na drevo. Vodometi so brizgali v zrak bleščeče vodne curke, ki so potem padali v globoke marmornate bazene, v katerih

so plavale zlate ribice. Vse to je bilo osvežujoče in prijetno.

Hodil je po tem divnem vrtu sem in tja, a ni mogel najti nikogar, ker je že bilo pozno. V gra-

du se je razlegal vesel hrušč in glasba. Sklenil je, da bo stopil v grad, seveda nevidljiv. Ko je prestopil prag, je stal v veličastni dvorani, kjer so se zabavale lepe deklice.

Nekatere so prepevale, druge so se igrale, še druge pa so sedele okoli razkošnega divana na koncu dvorane, na katerem je sedela princesinja Liljana in posmatrала igre.

Vse mladenke so bile lepe in ljubke, ali nobena izmed njih se ni mogla primerjati s prince-

sinjo Liljano, katere lepota je zasenčila vse druge. Oči so ji bile blage in modre kakor vijolica. Dolgi svilnati lasje so ji padali v zlatih valovih do zemlje. Bila je zelo vesela. Včasih je vzela tudi ona kitaro, pa je kaj zapela s svojim jasnim in srebrnočistim glasom.

Komaj je kraljevič zagledal lepo princesinjo, se je zaobljubil, da jo bo branil do zadnje kaplje krvi. Ves čas je imel v ustih čarobno rožo, ker ni hotel, da bi ga videla princesinja prej, preden ne bi mogel govoriti z njo na samem.

Ni se pa mogel premagati, da se ne bi malo pošalil z deklicami, ki niso slutile, da se nahaja kraljevič med njimi. Kmalu je zapazil ono lepo deklico, katero je bil branil pred razbojniki, pa se je hotel pošaliti z njo.

(Dalje prihodnjič.)

Winkelried in zmaj.

Ime Winkelried je jako znano v švicarski narodni zgodovini. — Prvi Winkelried, ki ga omenja neka pravljica, je živel v dobi, ko so prebivali na zemlji še velikanski zmaji. Tako je životalila taka žival pri švicarski vasi Wqler. Ta zmaj je pokončaval vse, živali in ljudi, a nihče si ni upal nad njega. Tedaj se je javil Winkelried, ki je bil primoran, da radi nekega uboja zapusti svojo domovino, in se je ponudil, da bode tega zmaja ubil, če sme zopet domov. Prebivalci so bili s tem zadovoljni in Winkelried je šel nad zmaja. Pripravil si je butaro trnjevega dračja in jo je sunil hitro zmagu v gobec. Ostudna žival se je zelo trudila, da bi trnje zopet izbljuvala, pri tem pa se ni mogla braniti in tako jo je Winkelried ubil. Vesel nad svojo zmago je dvignil moč krvaveč meč, da bi ljudem naznanil, kako se jim odslej ni treba več bati zmaja. Pri tem pa mu je tekla zmajeva kri po roki nizdol in je pritekla do ranice, ki jo je imel na roki od trnja. Ker je bila kri strupena, je moral junak Winkelried takoj umreti. Pokrajina pa je bila rešena in tudi junak je zadostil za svoje dejanje. Še danes se vidi zmajev brlog v visoki skali, imenujejo ga zmajev brlog.

Obed na cesti.

Živel je gospod, ki je imel vsega v izobilju, pa mu ni bilo nič prav. Za vsako malenkost se je razburil in služinčad pri njem ni imela veselih dni. Nekoč je prišel domov na obed in že je bilo vse narobe. Ena juha mu je bila prevročna, druga premalo vroča, čeprav ni bilo ne eno in ne drugo. Gospodu pač ni bilo prav. Zato je prijel krožnik z juho in ga je pognal skozi okno na dvorišče.

Kaj je storil sluga? Vrgel je kratkoročno skozi okno še tudi meso in prikuhe. Gospod

ga je srdito vprašal, kaj naj to znači. Sluga pa je odgovoril, da je menil, da hoče gospod, ker je zunaj tako lepo vreme, obedovati kar na dvorišču.

Gospod je spoznal svojo napako in je bil odslej bolj previden in je postal polagoma tudi bolj zadovoljen.

Pozna ga.

K ravnatelju srednje šole pride gospod in reče:

»Mene gotovo ne poznate, jaz sem stric dijaka Karla Lepnika v 7. razredu. Rad bi vedel, kako je z njim.«

Ravnatelj: »Spominjam se Vašega imena, ker je bil dijak Lepnik zadnjič en teden odsoten, češ, da je moral na Vaš pogreb.«

==

Medvedek.

(Povest v slikah.)

33. Orjak prevrne čebelni panj.

Orjak Miha skuša, da se umakne pred čarovniško palico. Sedaj se upa celo Miško iz hiše, da gleda nasprotnikov umik. Pri ritanskem umikanju zadene orjak ob čebelni panj, ga prevrne in se zvali tudi sam po tleh. Čebele so hudo razljutene na orjaka, ker jim je prekopicnil panj, napadejo ga z vso ljutostjo.

34. Pobeg orjaka.

Čebele so opikale orjaka od temena do pet. Začel je tuliti od bolečin, da je odmevalo iz gozda, kamor je bil pribežal. Beži vedno globeje v gozd in zgreši pot v šumi.

Dalje sledi.

Hiša v dobrem stanju z nekaj zemlje, 25 minut od Rogaške Slatine, se proda za 25.000 Din. Podrobnejše informacije daje Jože Šket, Ceste, Rogaška Slatina. 829

Ugodna prilika za vinogradnike: mala hiša z gotilno v Mariboru poceni za prodati. Naslov v upravi lista. 827

Ovčjo volno kupim in plačam najvišje cene: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 828

Nakupovalci sadja, posestniki na deželi ter sinovi istih, trezni in krepki, si lahko pridobijo čez tri mesece v vseh večjih sadnih krajih dober zaslužek. Istočasno potrebujem **dva mlada, močna moža** (ne premlada), katera morata biti izučena mizarja ali tesarja. Pismene ponudbe točno na: Veleizvozno trdsko sadja **Ivan Göttlich**, Maribor, Koroška cesta 128. 823

Tovorni avto 2½ tonski, v zelo dobrem stanju, posebno pripraven za prevažanje gruča ali drv, se proda vsled nabave manjšega. Maribor, Aleksandrova cesta 51. 326

Portland cement, trboveljski, nosilci, železo za beton, žičnike, okove za zgradbe kupite najceneje v veletrgovini z železnino in gradbenim materialom Andraschitz, Maribor, Koroška cesta. 770

OBLEKE NOV VOZNI RED

veljaven od 22. maja 1932

kupite najceneje v novi trgovini

se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Cena Din. 2.—.

Maribor 108
Glavni trg 20

Širite „Slov. Gospodarja“!

Moški polčevlji, boks, trpežni Din 120.—, 128.—

Moški polčevlji, najfinejši boks, eleg. Din 155.—, 165.—

Klobuki otroški Din 28.—, 38.—

Klobuki moški Din 52.—, 62.—, 75.—

Velika izbira oblek, perila, kravat, dežnikov, nogavic i. t. d. najceneje in solidno pri

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

Denar naložite najboljši in najvarnejši pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

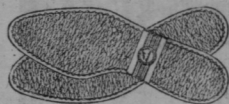
Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev. 1

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Nočemo lenariti, hočemo delati!

Trudimo se, da dovršeno postrežemo svoje odjemalce. Izdelujemo obutev za vsako vreme in vsak poklic. Izpopolnjujemo kvaliteto obutve. Za isti denar, ki ste ga preje izdali za en par čevljev, kupite sedaj pri nas obutev za celo družino. Naša obutev je delo jugoslovanskih delavcev in iz usnja domačih tvornic.

Lufov vložek
Din 5.—

Rata

59.—

Vrsta 2944-00

Sandali ne žulijo niti nog niti žepa. Otroški št. 22—26 Din 39.—, št. 27—33 Din 49.—, ženski št. 34—38 D 59.—, moški št. 39—46 D 69.—.

49.—

Vrsta 4435-05

Zenski platneni čevlji v sivi barvi in z gumijastim prožnim podplatom. Praktični so za vsakdanjo nošnjo. Otroške Din 39.—.

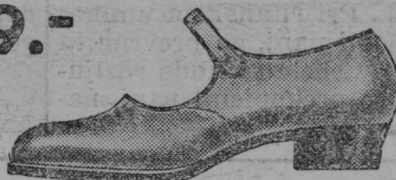
49.—

Vrsta 3661-00

Otroški visoki čevlji iz rujava ali črnega boksa z trpežnim usnjatim podplatom. Isti v raznih kombinacijah za isto ceno.

79.—

Vrsta 3945-03

Za gospodinje: Za vsakdanjo uporabo praktičen, močan ter udoben čevlji iz boksa, ki je potreben vsaki gospodinji.

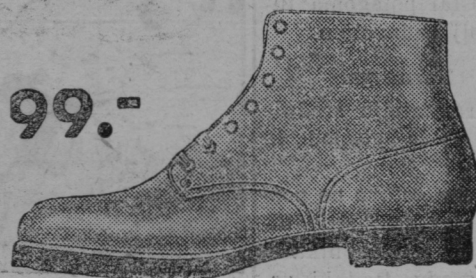
99.—

Vrsta 2927-15

Okusni moški polčevlji iz rujava govejega boksa z močnim usnjatim podplatom. Udobna oblika da čevljem posebno eleganco.

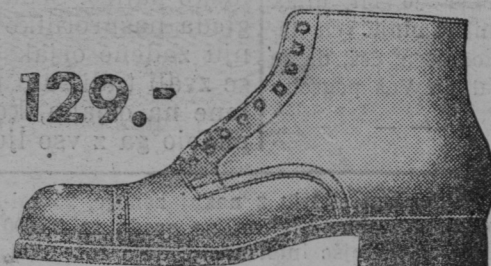
99.—

Vrsta 0167-00

Čizme iz močnega masnega usnja z gumijastim podplatom in peto. Za dober material jamčimo. Za delo na polju in vsaki štrpaci.

129.—

Vrsta 3967-22

Udoben čevlji široke oblike iz močnega boksa z gumijastim podplatom, ki zdrži trikrat toliko kot usnjati podplat.

Pri nas dobite dobre in cenene nogavice moške Din 5.—, otroške Din 7.— in ženske Din 10.—.

Apno iz Zagorja, trboveljski cement, raznovrstni cementni izdelki in vse druge stavbene potrebščine vedno na razpolago pri občeznani tvrdki **C. Pickl v Mariboru**, Koroševa ulica 39. 813

Sodarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu **Fran Repič**, sodarski mojster v Ljubljani, Kozeljska ulica 18. Nastopiti takoj. 810

Posestniki, pozor! Galica, najboljša 99%, in žveplo montekatini dobite samo v veletrgovini **Andraschitz**, Maribor, Koroška cesta. 771

Pekarski vajenec se sprejme. Parna pekarna **T. Lozinšek**, Ptuj. 820

Mostin, moštova esenca za napravo zdrave domače pijače se dobi v drogeriji **Kanc Wolfram**, Maribor, Slovenska ulica. 635

Apno iz Zagorja se kupi najceneje in vedno sveže v veletrgovini **Andraschitz**, Maribor, Koroška cesta. 769

Posestvo 8 oralov skupaj se držeče na prodaj. Vprašati: **Bodkovci št. 42**, pošta **Juršinci** pri Ptuj. 821

Ustanovljena leta 1904.

Točna in solidna postrežba.

Kilne pase

trebušne obveze proti visečim trebuhom, potujočim ledvicam in znižanju želodca. Gumi-jeve nogavice in obveze za krčne žile. Umetne noge in roke, korzete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po zelo nizkih cenah.

Franc Podgoršek nasl. Franc Bela, ban-
dažist, Maribor, Slovenska ulica 7,

Pismena naročila se izvršujejo točno ter pošiljajo po povzetju. 479

Zopet došlo novo blago

po 6, 7, 8 in 10 Din meter; oglejte si pred nakupom v **Tekstilnem bazarju**, **I. Trpin**, Maribor, Vetrinjska ulica 15. 730

Pozor!

Vsak živinorejec, kmetovalec mora imeti knjigo doc. dr. Matka: 801

„NALEZLJIVO IZVRZENJE PRI GOVEDI“
Se dobi v knjigarni **Schwentner**, Ljubljana. Cena 40 Din.

Društva sv. Ane

(Marijanske kongregacije za žene) imajo zdaj edini in najboljši pripomoček v molitveniku:

Svela mati Ana.

Cene od 32 do 52 Din. — Pet različnih vezav,

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblašteni prodajalec srečk državne razredne loterije.

193